

Tem napakam bi bil okrajni ljudski odbor prvo gotovo kos, ako ne bi lokalpatriotski rešenal problemov prekrbe, ako bi pravočasno izdajal industrijske in živilske nakaznice, ako bi organiziral magazin že o začetku leta, ne pa šele julija meseca in ako bi skrbel da bi okrajni magazin nudil delavcem artikla, katere lahko na svoje nakaznice kupujejo. Mislimo, da je treba s takim odnosom energično prekiniti tako na okrajnem ljudskem odboru kot tudi pri tistih, ki so okrajnemu ljudskemu odboru dajali navodila za tako poslovanje. Najbolje pa bo, da si gradbišče samo organizira svoj industrijski magazin.

Vse te izkušnje so tembolji pomene, ker so si jih pridobili delovni kolektivi in sindikalne organizacije v času, ko pripravljajo tekmovanje v čast I. kongresa Enotnih sindikatov Jugoslavije. V tem tekmovanju bodo uresničevali že naloge, ki jih je pred delavski razred in pred sindikalne organizacije postavil V. kongres Partije in v katerem bodo mogli večino izkušenj iz kongresnega tekmovanja v čast Partije osvojiti kot malodaj svojega stalnega dela.

Roman Albreht.

Tudi dopolnilnih bonov niso dobili
slavci na gradbišču V. 138 delavcev,

PLENARNO ZASEDANJE EKONOMSKO-SOCIALNEGA SVETA OZN

Zaradi načela enakosti vseh podonavskih držav bo imela ZSSR v Donavski komisiji samo enega predstavnika

Beograd, 18. avg. (Tanjug). Danes dopoldne se je začela plenarna seja donavske konference pod predsedstvom šefa sovjetske delegacije A. Višinskega. Na dnevnem redu konference je bilo dnevno poročilo verifikacijske komisije, dalje poročilo redakcijske komisije in razpravljanje o novi konvenciji za režim plovbe po Donavi.

IZJAVA ŠEFA SOVJETSE DELEGACIJE A. VIŠINSKEGA

Preden so začeli razpravljati o sovjetskem predlogu konvencije, je dal A. Višinski v imenu sovjetske delegacije tole izjavo:

5. člen načrta konvencije določa, da bodo v Donavski komisiji zastopane vse podonavske države. Svet ministrov je svoječasno določil, da bo Sovjetska zveza zastopana v Donavski komisiji z dvema predstavnikoma.

Zaradi načela enakosti vseh podonavskih držav se sovjetska vlada odpoveduje pravici, da bi bila zastopana v novi Donavski komisiji z dvema glasovoma. Zato bo imela Sovjetska zveza v novi komisiji samo enega predstavnika, ki bo zastopal Zvezo sovjetskih socialističnih republik kot celoto in republike, ki jo sestavljajo, všteti tudi Ukrajinsko SSR.

JUGOSLOVANSKA DELEGACIJA BO GLASovala ZA SOVJETSKI NAČRT KONVENCIJE

Šef jugoslovanske delegacije Aleš Bebler je izjavil, da bo jugoslovanska delegacija glasovala za sovjetski načrt konvencije zato, ker priznava Donavo podonavskim državam v skladu z interesi mednarodnega sodelovanja ter jamči svobodo plovbe vsem zastavam na podlagi enakosti. Torej v smislu Ustanovne listine OZN.

Jugoslovanska delegacija protestira ob tej priložnosti proti žaljivim izrazom francoskega delegata o pokornosti. Tako ponašanje ni v tradiciji podonavskih narodov.

Šef bolgarske delegacije prof. Kamenov je protestiral v imenu bolgarske delegacije proti žaljivim izrazom francoskega delegata. Poudaril je, da sloni enotnost podonavskih držav na skupnih interesih in v borbi proti imperializmu. Čas je že, je izjavil, da vsi spoznajo, da z novimi demokracijami ni mogoče ravnati kot s kolonijami.

Britanski delegat ponavlja francoske žalitve

Šef britanske delegacije veleposlanik Peake je nato izjavil, da britanska vlada ne bo priznala nove podonavske konvencije in da smatra konvencijo iz leta 1921. polnoveljavno vse dotlej, dokler nove pogodbe ne bodo sprejele vse prizadete sile. Veleposlanik Peake je trdil, da je bila britanska delegacija pripravljena razgovorjati se o novi konvenciji in je hkrati ponovil žaljive izraze francoskega delegata o »poslušnosti« večine na konferenci.

Izjava britanskega delegata Peakeja, da »nova konvencija v nasprotju z željami določenih sil ne razveljavlja pravic teh sil«, jasno pravi o tem, da je prišla britanska delegacija na konferenco zato, da bi ohranila čim več svojih položajev in privilegijev v Podonavski kotlini.

V odgovoru britanskemu in francoskemu delegatu je šef rumunske delegacije Ana Pauker izjavila, da sta britanska in francoska delegacija končali svojo nalogo na konferenci tako, kakor sta jo začeli. Stališče teh delegacij, je izjavila Ana Pauker, dokazuje slabo zanimanje za svobodno plovbo po Donavi in mednarodno sodelovanje. Delegacijama teh dveh držav je bilo samo za tako imenovane »pridobljene pravice«, ki jih ogražajo ljudske demokracije na Donavi.

Rumunska delegacija, je končala Ana

Konferenca je sprejela poročilo verifikacijske komisije, ki ga je podal predstavnik rumunske delegacije in poročilo redakcijske komisije, ki ga je podal član češkoslovaške delegacije dr. Horvat. Verifikacijska komisija je ugotovila, da imajo vsi delegati polnoveljavna pooblastila za podpis konvencije in drugih sklepov konference.

Francoski delegat žali večino na konferenci

Šef francoske delegacije Thierry je izjavil, da francoska delegacija ne bo podpisala nove konvencije ter je poudaril, da z glasovanjem ni mogoče zbrisati preteklosti in da konvencija iz leta 1921. ne more prenehati veljati brez soglasja vseh njenih podpisnic. Francoski predstavnik je trdil, da vsebuje nova konvencija odredbe, ki v praksi razveljavljajo načelo svobodne plovbe in da je novo konvencijo sprejela z glasovanjem »poslušna večina«.

Kolikor bo nova konvencija začela veljati, bo predložila francoska delegacija celotno vprašanje v rešitev Svetu zunanjih ministrov. Francoski delegat je skušal prepričati konferenco, da je imela francoska delegacija namen sodelovati pri izdelavi nove konvencije, z upoštevanjem vseh sprememb v zadnjih letih, tako politične kakor tudi gospodarske strukture v Podonavski kotlini.

Neupravičen ugovor avstrijske delegacije

Med nadaljevanjem seje plenarne konference je šef avstrijske delegacije Rosenberg izjavil, da si avstrijska delegacija pridržuje pravico, da se bo naknadno izjavila glede veljavnosti sklepov, sprejetih na konferenci. Znova je ugovarjal, ker Avstrija ni zastopana na konferenci s pravico odločujočega glasu, čeprav je sklenil udeležbo Avstrije na konferenci že Svet zunanjih ministrov kakor tudi konferenca sama.

Z Avstrijo še niso sklenili pogodbe. Avstrija je zasedena država in še nima pravice, da bi bila enakopravna ter zastopana na mednarodnih konferencah in v mednarodnih organih. Na konferenci so večkrat poudarili, da ni mogoče glede Avstrije kljub poskusem predstavnikov zapadnih sil napraviti kakšne kolf izjeme in da bo sprejeta v Donavsko komisijo po sklenitvi pogodbe.

Izjavi češkoslovaške in madžarske delegacije

Šef češkoslovaške delegacije Clementis je nato izjavil: »Predstavnikje zapadnih držav, ki omenjajo pri njih že udomačeni izraz »poslušna večina«, bi hotel samo opozoriti na izkušnje, ki smo jih imeli leta 1938. Na tej konferenci, je poudaril Clementis, smo bili potrpežljivi in smo obširno razpravljali o vseh predlogih, ki so jih stali predstavniki nepodonavskih držav. Posvetili smo tem predlogom ure, ne da bi ponovili vse naše dokaze.«

Veleposlanik Molnar, šef madžarske delegacije, se je dotaknil izjav predstavnikov Velike Britanije in Francije, in rekel: »Predstavnikje Francije in Velike Britanije smatrajo stališče podonavskih držav za stališče »poslušne večine«. Bili smo proti vsem imperialističnim tendencam, ki so prišle tako vidno do izraza na tej konferenci.«

Madžarska delegacija je misljena, da ustreza sprejeti načrt konvencije dejanskim koristim vseh tistih, ki žele uporabiti Donavo kot sredstvo za vzpostavitve gospodarskih odnosov med narodi.

njihovim gospodarjenjem. Sovjetski predstavnik je opozoril, da je prejela bivša Donavska komisija za dela v Dierdapu 1895 45 milijonov posojila. Od te vsote je bilo vrnjenih 42 milijonov, toda na čuden način je ostalo še vedno 42 milijonov dolga. Sovjetska delegacija je mnenja, da ti stari dolgi niso več veljavni in predstavljajo stalno breme za bodočo Donavsko komisijo.

Predstavnik Sovjetske zveze Bajev je nato izjavil, da so med razpravo popolnoma zanemarili dokaz: veljanski prispevek podonavskih držav, da bi po tej vojni odstranili vse ovire za plovbo po Donavi. Podonavske države, vključno Sovjetska zveza, so porabile mnogo truda, da so očistile v zelo kratkem času Donavo min, pa tudi vsi prekopji so bili očiščeni vseh ovir za plovbo. Za ta dela so podonavske države potrošile milijone.

Na koncu seje je Generalni komite oddobil s 7 glasovi podonavskih držav francoski dodatni predlog in sprejel dodatni protokol sovjetskega predloga konvencije. S tem je Generalni komite končal svoje delo in v celoti sprejel sovjetski predlog konvencije.

Delegacija jugoslovanskega združništva v Varšavi

Varšava, 18. avg. (Tanjug). Na povabilo centralne poljske zadrzne zveze je prispela v Varšavo desetčlanska delegacija jugoslovanskega združništva, ki jo vodi sekretar komiteja za združništvo Dimitrij Baljacija. V Varšavo so prispeli tudi delegacije češkoslovaškega, madžarskega, bolgarskega in rumunskega združništva. Pričakujejo še albansko delegacijo.

Predstavnikje združnega gibanja držav ljudske demokracije bodo ostali na Poljskem dva tedna kot gosti centralne zadrzne zveze. Ogledali si bodo zadrzne organizacije na deželi in obiskali zadrzna podjetja.

Sovjetska okupacijska oblast zajamčila preskrbo Velikega Berlina z živil

Berlin, 18. avg. (Tass). »Berliner Zeitung« piše, da je z dovolom mami in drugih življenjskih potrebščin iz Sovjetske zveze popolnoma zajamčena preskrba Velikega Berlina. List tako namiguje na možnost zvišanja obrokov v sovjetski coni za 130 do 200 kalorij na dan za vsakega potrošnika. Po izjavi nemške gospodarske komisije bodo v vzhodni coni v kratkem zvišali obroke kruha in krompirja.

Število brezposelnih v zapadnih sektorjih Berlina se je ponovno zvišalo. Berlinski občinski svet poroča, da je od uvedene denarne reforme pa do 11. avgusta v zapadnih sektorjih popolnoma ustavilo delo 4268 podjetij, dočim je 5872 podjetij moralo zmanjšati zmogljivost proizvodnje, s čimer je bilo prizadetih 6829 delavcev.

Z najnovejšo odredbo ameriške vojske uprave o blokiranju vseh zalozg evrovin, polizdelkov in izdelkov je prišla v brezupen položaj ne samo industrija v ameriskem sektorju Berlina, temveč tudi celotna trgovina in obrt.

Industrijska podjetja, katerim bodo dodelile ameriške oblasti surovine, računajo s popolno ustavitvijo dela, ker pričakujejo zaradi pomanjkanja premoaga novo zmanjšanje potrošne električne energije.

Avstrijska trgovinska delegacija dospela v Budimpešto

Budimpešta, 18. avg. (Tanjug). Semkaj je prispela avstrijska trgovinska delegacija, ki se bo pogajala glede sklenitve nove trgovinske pogodbe z Madžarsko.

Indonezijsko ljudstvo bo branilo z vsemi sredstvi svojo svobodo

je izjavil predsednik Indonezijske republike Sukarno

Djakarta, 18. avg. (Tanjug). AFP poroča, da so v vsej Indoneziji slovesno proslavili triletnico proglatitve Indonezijske republike. V Djakarti je bil defile čet in mladinskih organizacij. Pri defileju so bili navzoči predsednik republike dr. Sukarno, člani vlade in nekaj članov komisije OZN za posredovanje v Indoneziji.

Pri tej priložnosti je govoril predsednik Sukarno, ki je pozval ljudstvo Indonezije, da se brani s vsemi sredstvi proti nizozemskemu imperializmu. »Če bo naša svoboda ogrožena, jo bomo branili z vsemi sredstvi, ki so nam na razpolago, to je z gverilsko vojno, sabotažami in stavkami,« je poudaril Sukarno.

V Bataviji, ki je pod nizozemsko oblastjo, je priredilo ljudstvo velike manifestacije v čast obletnici republike.

Tass poroča, da je po vesteh iz Indonezije položaj na Severni Javi še nadalje napet. Po vesteh agencije AFP so poslali nizozemski lastniki plantaž in delodajalci iz raznih delov Jave brzojavke Van Mooku, v katerih zahtevajo vojaško pomoč v borbi proti Indonezijcem.

Otvoritvi združnega doma v Kokrci je prisostvoval zastopnik maršala Tita

narodni heroj Milan Žeželj

V nedeljo so otvorili združni dom v Kokrci pri Kranju, ki je doslej največji združni dom v kranjskem okraju.

Na predvečer otvoritve je bila v Kokrci bakljada, potem pa v veliki, moderno urejeni dvorani združnega doma svečana akademija. Tov. Koleno je imel otvoritveni govor, v katerem je poudaril zaslug naše Partije za uspešno dograditve doma. Sledil je umetniški program, ki so ga izvedli domačini s svojo folklorno grupo gorenski pevski kvintet, zbor harmonikašev iz Kranja, folklorna skupina iz Zabrnice in Prešernovo gledališče iz Kranja.

V nedeljo 15. t. m. popoldne je bila glavna svečanost ob otvoritvi združnega doma. Poleg ogromne množice ljudstva so prisostvovali proslavi tudi odposlanec maršala Tita, narodni heroj generalmajor Milan Žeželj, minister LRS to-

variš Fajfar Tone, sekretar OK KPS tov. Kristan Milan in mnogi drugi predstavniki ljudske oblasti. Predsednik gradbenega odbora je med drugim povedal, da so Kokrcani dali za svoj dom 12.396 prostovoljnih delovnih ur, 985 voženj s konjsko vprego, 200 avtomobilskih voženj, prostovoljno so darovali tudi 60 m³ gradbenega lesa in 234.585 din. Odposlanec maršala Tita je pozdravil zbrano večščočljivo množico v imenu maršala Tita in želel kmečkemu delovnemu ljudstvu še več takih uspehov na poti v socializem naše vasi. Govorili so še: minist. tov. Fajfar in sekretar OK KPS tov. Kristan o pomenu združništva pri socializaciji vasi.

Po svečani otvoritvi je bilo prostovoljnimi delavcem razdeljenih 6 zlatih, 11 srebrnih in 11 bronastih značk. Nagradenci so odposlali pozdravno poselcijo maršalu Titu.

Zvezna vlada je dodelila Enotnim sindikatom 400.000.000 din podpore za kulturno-prosvetno delo

Vlada FLRJ je dodelila CO Enotnih sindikatov Jugoslavije 400 milijonov din podpore za kulturno-prosvetno delo sindikalnih organizacij. To je ponoven dokaz, da naša vlada posveča delavskemu razredu veliko skrb.

Enotni sindikati bodo to podporo po večini porabili za graditev novih in popravila starih poslopj, ki so namenjena za prosvetno delo.

Investicijski program ES določa, da bodo zgradili po dve sindikalni šoli v Sloveniji in Bosni in Hercegovini. Razem tega bodo zgradili 34 delavskih kulturnih domov v vseh ljudskih republikah. Razširili in popravili bodo tudi 29 kulturnih domov in delavskih klubov ter zgradili 17 letnih gledališč v LR Srbiji. V načrtu je tudi zgraditev pet barak, ki jih bodo postavili za kulturno-prosvetno delo na več delovnih mestih v gozdovih in na kmetijskih posestvih.

Nadalje je določena podpora za sindikalne šole, ki delujejo pri glavnih odborih in za tečajne ter seminarje pri sindikalnih organizacij. Zelo se bo povečalo število plačanih funkcionarjev za kulturno-prosvetno delo. Odprli bodo še številne knjižnice in čitalnice, nakupili precej radijskih aparatov v podjetjih in drugih potrebščin.

Velika podpora vlade FLRJ in pravilno razdeljevanje sindikalnega imenja bosta omogočila še boljše in vsestransko kulturno-prosvetno delo v organizacijah Enotnih sindikatov Jugoslavije, ki so po osvojitvi združili ves naš delavski razred. Sindikalna organizacija je v razdobju po osvojitvi uspešno politično, gospodarsko in kulturno vzgajala delavski razred. Enotni sindikati imajo zdaj velikanski število knjižnic, čitalnic, rdečih kotičkov, kulturno-prosvetnih društev in kulturnih domov.

ČLAN CK KPJ TOV. IVAN REGENT JE V UNIONSKE DVORANI GOVORIL O V. KONGRESU KP JUGOSLAVIJE

Ljubljana, 18. avgusta.

V okviru Ljudske univerze rajona Center je včeraj zvečer predaval v Unionski dvorani član CK KPJ tov. Ivan Regent o V. kongresu KPJ. Dvorana je bila nabito polna ljudi, ki so njegov govor neprestano prekinjali z aplavzi in vzklikanjem maršala Tita in Partije.

Tov. Regent je v svojem govoru med drugim poudaril, da je za slehernega partijca, za slehernega državljanca zelo važno, da pazljivo prouči poročila tovarišev Tita, Rankovića, Djilasa, Kardelja in Kidriča ter sklepe V. kongresa. Na tem gradivu se bodo učile ne samo celice in organizacije KP, ampak tudi sindikati in vse množične organizacije.

Kongres je enodušno odbil vse klevete Informbiroja proti naši Partiji in njenim voditeljem. Kongres je pokazal vsem uveljavljeno, da je izgradnja socializma v naši deželi v krepkih ljudskih rokah pod vodstvom Komunistične partije, z njenim modrim učiteljem in voditeljem tovarišem Titom na čelu.

Minister Regent je nato dejal, da kritika, ki hkrati ne nudi nobenih dokazov, ni pravilna in poštena. Če bi bila naša Partija taka, kakršno so naslikale partije Informbiroja, ne bi dosegla takih uspehov, s kakršnimi se danes lahko ponašamo. Mi smo povezani z demokratičnimi državami in Sovjetsko zvezo na čelu. In če napišejo tišne resolucije, da smo se izključili, ne bo nič pomagalo, kajti realnost je taka, da nismo samo častno in

tesno povezani z demokratično fronto, ampak v tej fronti igramo tudi važno in zgodovinsko vlogo.

Mi hočemo in bomo zgradili socializem. Vemo, da se mora vsakdo, ki hoče graditi socializem, nasloniti na Sovjetsko zvezo, toda imeti mora predvsem on sam doma trdno voljo, da ga zgradi. Čakati le, da od drugod pride pomoč, je popolnoma napačno, kakor je bilo napačno stališče nekaterih partij, ki so med vojno čakale, da bo prišla od zunaj sila, ki jih bo rešila evovih in tujih sovražnikov.

Nato je tov. Regent poudaril, da je potrebna za izvršitev naše petletke stroga disciplina. Vse partije in delovno ljudstvo je treba idejno dvigati, se boriti za enotnost Partije in proti omahljivosti in antipartijskim elementom.

V kongres je poudaril tudi potrebo kritike in samokritike. Treba je učiti ljudi, da namesto godrnjanja javno nastopijo na zborovanjih s pošteno in upravičeno kritiko ter predlogi, kako naj bi se napake odpravile. Nekateri naši upravniki in direktorji morajo spremeniti odnos do delavcev, prav tako pa morajo tudi nekateri delavci spremeniti napačen odnos do svojega vodstva, do dela in do discipline. S socializmom moramo zgraditi tudi novega človeka.

Tov. Regent je nato zaključil zborovanje in dejal, naj bomo ponosni, ker nas vodi taka Partija kakor je naša, ki nas bo, kakor doslej, krepko vodila pa začrtani poti v socializem.

POROČILO MINISTRSTVA ZA NOTRANJE ZADEVE FLRJ

Beograd, 18. avg. (Tanjug) Med 11. in 12. avgustom t. l. ob eni uri ponoči so poskušali v rajonu Vršac tri osebe prekorčiti jugoslovansko-rumunsko mejo z namenom, da pobegnejo v Rumunijo.

Obmejni stražar-milicnik, ki je bil skrit na tem odseku, je opazil, da gredo pospešeno v smeri proti mejni štiri osebe. Ko je stražar hotel opozoriti poveljnika straže, je eden od trojice, ki so hoteli prekorčiti mejo, potegnil samokres in oddal strel na stražarja. V samoozbambi je stražar rabil orožje in na kraju samem ubil dve osebi, medtem ko sta drugi dve osebi zbežali v smeri proti rumunski meji, vendar je bila ena oseba ujeta še pred prestopom meje.

Pri ugotovitvi se je pokazalo, da je eden od ubitih moških generalni polkovnik Arso Jovanović, drugi ubiti je upra-

vitelj državnega posestva Sočice Arabajac, za katerega so ugotovili, da ni vedel ničesar o tem, da nameravajo ostali trije pobegniti čez mejo; tretja oseba, ki ji je verjetno uspelo pobegniti čez mejo, je polkovnik Vlado Dapčević, četrti oseba, katero so ujeli pri tem poskusu, pa je generalni major Branko Petričević.

Kakor so kasneje ugotovili, so prišli generalni polkovnik Arso Jovanović, generalni major Branko Petričević in polkovnik Vlado Dapčević 11. avgusta približno ob 22. uri na državno posestvo Sočice z izgovorom, da grejo na lov na divje prašiče. Po priznanju uletega generalnega majorja Branka Petričevića pa so napravili načrt, da pobegnejo čez mejo v Rumunijo. Upravnika državnega posestva so vzele za vodnika k meji pod pretrpevo, da bodo prvenstveno pregledali obmejno varnostno stražo.

7000 prometnih delavcev stavka v Atenah

Atene, 18. avg. (Tanjug). Kljub grožnjam ameriškega vojaškega guvernerja, da bodo sodili stavkajoče kot vojaške dezertarje, je prišlo stavkati 7000 prometnih delavcev po poročilih United Pressa. Tudi sodni nameščenci atenskih sodišč so se pridružili stavki.

Kot poroča Reuter, se stavka postopno razširja na delavce v sodnih nameščenecv nadaljuje, ker atenska vlada ni izpolnila obljube, da bo uredila plače.

Maroško ljudstvo v borbi za demokratično svobodino

Pariz, 18. avg. (Tanjug). Večje število prednih demokratičnih organizacij v Maroku, med katerimi so maroška Generalna konfederacija dela, Liga za Aljevečanske pravice, Komunistična partija Maroka, Zveza maroške mladine in druge množične organizacije, je sklenilo, da ustanovi koordinacijski komite z namenom, da bodi mogel voditi kar najbolj uspešno borbo za demokratično svobodino.

Koordinacijski komite je objavil resolucijo, v kateri protestira proti zvišanju cenzuriranju svobode tiska ter proti aretacijam in preganjanju sindikalnih voditeljev.

Generalni komite sprejel v celoti sovjetski načrt konvencije

Predstavnikje zapadnih sil so skušali rešiti ugasle pravice, ki so jim dovoljevale izkoriščanje Donave za njihovo gospodarsko in politično prodiranje

Beograd, 18. avg. (Tanjug). Med nadaljevanjem razprave o francoskem dodatnem predlogu k 42. členu sovjetskega načrta konvencije, sta govorila na večerajšnji popoldanski seji Generalnega komiteja delegata Velike Britanije in ZDA. Britanski delegat veleposlanik Peake je zanikal konferenci pravico, da bi proglasila konvencijo iz leta 1921. za neveljavno. Izjavil je, da britanska vlada ne bo smatrala, da je sklep konference odpravil pravice in terjatve Velike Britanije.

Delegat ZDA — države, ki sploh ni podpisala konvencije iz leta 1921., je izjavil, da smatra ameriška delegacija konvencijo iz leta 1921. za polnoveljavno pogodbo in da uživa podpisniki te konvencije vse pravice, ki jim jih daje vse dotlej, dokler ne bo odločeno drugače, odnosno, dokler ne bo neko mednarodno sodišče konvencijo razveljavilo.

S svojimi govori na današnjih sejah Generalnega komiteja so skušali predstavniki zapadnih sil dokazati veljavnost tistih diplomatskih listin, ki jim priznavajo odločilno vlogo v upravi Donave in ki jim dovoljujejo izkoriščati Donavo za svoje gospodarsko in politično prodiranje.

Predstavnikje Francije in Velike Britanije so skušali doseči, da bi nove organe, ki bodo skrbeli za plovbo po Donavi, obremenili z dolgi, ki so nastali v času gospodstva nepodonavskih držav v prejšnjih donavskih komisijah. Dobički, ki so jih banke in vlade zapadnih držav imele pri teh poslih, so že zdavnaj preslegli glavice, tako da so jim posojila dejansko že izplačana.

Predstavnik rumunske delegacije je omenil več konkretnih podatkov, iz katerih je razvidno, da so premoženje bivših Donavskih komisij razpisali v glavnem za fantastične plače in nagrade uslužbenecem komisije. Tako je n. pr. prejemal britanski inženir Hartley letno plačo 1.250.000 zlatih frankov. Najbolj zanimivo je dejstvo, da je posloval kot svetnik komisije v glavnem v Londonu.

Predstavnik Sovjetske zveze Bajev je odločno nasprotoval teži francoskega dodatnega predloga, da so dolgi stare Donavske komisije in stare obveznosti podonavskih držav še vedno veljavni. Poudaril je, da ni nikakršnega razloga pa tudi ne opravičila, da bi podonavske države plačevale dolge stare gospodarske plovbe po Donavi, kajti imele niso nikakršnega vpliva in nadzorstva nad

Čiščenje in razkuževanje semen - pogoj za povečanje hektarskega donosa

Le dober mesec je še do jesenske seve. Vedeti moramo, koliko je bilo letošnje odplunjenosti semen, da lahko ocenimo uspeh letošnje semenske službe. Predvsem pa je važno, koliko bomo letošnji jesen posejali žita. In še več! Kakšno bo semensko žito, ki nam mora dati v prihodnji žetvi še več in tudi lepšega pridelka. Kajti, čim boljše je semensko žito, tem več bo žita prihodnje leto. Razumljivo — s tem tudi kruha. Z boljimi posevki pa še bolj dvigamo kmetijski proizvodnjo.

Letošnji plan semenskih žit je bil došen s 93%, četudi je bil plan štirikrat večji od lanskega. Delno opravičuje primanjkljaj deževno vreme, ki je škodovalo jarni. A z večjim prizadevanjem bi tudi nekateri okrajji dosegli pri jarni planse naloge. Tisti okrajji, ki pa so imeli glavno nalogo v izpolnjevanju semenskega plana krompirja in detelje, so imeli manjši plan za semensko žito.

Letos je nujno potrebno vse semensko žito 100% očistiti. Toda ne samo kontrahirano in odkupljeno seme, temveč tudi količine semena, katerega imajo kmetovalci doma pripravljene za setev. Ni dovolj, da se seme očisti samo z večnamnim, temveč je treba uporabiti selektorje in triere.

Vsak čistilni stroj, ki je pri privatniku neizkoriščen, bodo uporabile kmetijske zadrage, ki odkupujejo semensko žito, za skupno čiščenje. Semena, ki bo odkupovala semensko žito od državnih posestev in kmetijskih obdelovalnih zadrug ter kmetov, ki imajo prvo- in drugorazredno seme, bo seme očistila sama. Stalne čistilne postaje bodo v krajih, kjer bodo uporabljali premakljivi čistilniki »Ustroja«. Tudi kmetijske zadrage, ki sicer ne bodo odkupovale semenskega žita, bodo za svoj okoliščilni seme. Kmetije, ki so sami pridelali semensko žito in ga nameravajo uporabiti za setev, lahko očistijo seme v stalnih čistilnih postajah ali na čistilnicah Semenarne. Čiščenje mora biti za posamezne okoliščine načrtno organizirano. Plan čiščenja predvidi krajevni odbor. Važno je izkoristiti zmogljivost vseh čistilnih strojev. Da bo pred jesensko setvijo očisto semensko žito 100%, je nujno sodelovanje z okrajno zadrugo zvezo in okrajnim odborom, z »Ustrojem«, s Semenarno in kmetijskimi zadrugami. Glavno težišče čiščenja sloni na kmetijskih zadrugah. Za uspešno izvedbo je potrebna evidenca vsega očiščenega semena. Ocenjevanje očiščenega žita se bo ugotavljalo na podlagi planske setvene površine za posamezne kulture in za področje vsakega krajevnega odbora. Kraji, ki so že lanske leto uspešno izvajali čiščenje semenskega žita, naj bodo tudi letos zgled pri stodostotni izvedbi.

Doprli so delavnico za obnovo starih avtomobilskih gum

Pomanjkanje gum je narekovalo potrebo, da stare gume izrabimo kolikor je največ mogoče. Ministrstvo za lokalni promet LRS se je tega dobro zavedalo in zato je že pred tremi meseci začelo izven plana graditi delavnico za obnovo starih gum za tovarne in osebne avtomobile.

Prezidavati so začeli bivše DAPPS-ovo skladišče v Šiški. Tu naj bi bila delavnica za obnovitev gum. Ker je bila graditev delavnice izven plana, je bilo težko nabaviti različne dele za orodje in stroje, kakor tudi samo opremo delavnice. Delovni kolektiv je 60% orodja izdelal iz starega materiala. Stroji, ki so jih dobili za oblikovanje in struženje gum, pa so bili ravno tako potrebni po pravila. Pri nekaterih je bilo treba izdelati na novo več različnih delov. Tako so na primer kondezne lonce pri modelih izdelali iz delov starih podmornic. Dimnik je sestavljen iz najrazličnejših cevi.

Friedrich Engels: Razvoj socializma od utopije do znanosti

V mali knjižnici marksizma-leninizma je pred kratkim izšel prevod dela Friedricha Engelsa: Razvoj socializma od utopije do znanosti. To je drugi slovenski prevod; prvi je izšel kmalu po prvi svetovni vojni.

To delo je Engels priredil iz treh poglavij svojega Anti-Dühringa in je izšlo najprej v francosčini 1880. leta.

Po obsegu je zelo majhno, po vsebini pa izredno važno in bogato delo, saj obsega osnove dialektičnega in historičnega materializma. Zato je to delo danes potrebno vsakomur: tako delavcu kakor naprednemu intelektualcu in kmetu.

Engels prikazuje v tem delu, kako se je socializem počasi in z velikimi težavami prebiral skozi človeško misel in delovanje, preden je dobil obliko modernega socializma-marksizma. Moderni socializem — pravi — je po svoji vsebini najprej proizvod tega, da zremo po eni strani v moderni družbi vladajoča razredna nasprotja med posedujočimi in neposedujočimi, mezdinimi delavci in buržoazijo, po drugi strani pa v proizvodnji vladajoča anarhija. Toda po svoji teoretični obliki se kaže splošnega kot bolj razvito, doslednejše nadaljevanje načel, ki so jih izrekli francoski prosvetljenjci 18. stoletja. Kakor vsaka nova teorija je moral najprej navezati na miselnost gradivo, ki ga je zatekel, pa najsi mu je bila korenika še tako v materialnih ekonomskih dejstvih.

Tako tudi Engels v tem delu poda tri elemente modernega socializma-marksizma: francoski socializem, nemško klasično dialektično filozofijo in politično ekonomijo, ki ima svojo bazo v Angliji. To vprašanje je posamezno lepo in

Razkuževanje semenskega pridelka (pšenice, ječmena in ovs) je obvezno. Za rž letos razkuževanje ni nujno, ker se zaradi mile zime na posevkih rži ni razlezla snežna plesen ter rži ni napadla biljna smet. Stremeti je treba, da bo razkuženo toliko semenskega žita, kolikor bo očiščenega. Nikakor pa ni pravilno, da bi semensko žito najprej razkužili in šele nato očistili. Poleg drugih razkuževalnih sredstev bo letos za razkuževanje uporabljena tudi modra galica.

Sele ko bo vse semensko žito, ki je določeno za jesensko setev, očiščeno in razkuženo, je pripravljeno za setev. Kakšne koristi imamo od očiščenega in razkuženega semena?

S čiščenjem smo odstranili vse nepotrebni plevel in druge rastline od semena, hkrati pa ga sortirali. Razkuževanje pa obvaruje seme pred različnimi boleznimi. Tako lahko vemo, da smo zdravo zrno posejali. Zaradi očiščenega in razkuženega semena bo prihodnji pridelok tudi za dvakrat večji. S tem pa smo že zvišali hektarski pridelok. Kmetovalci bodo tako imeli večji pridelok, kar je važno za naš prehranbeni žitni fond.

Važno je tudi semensko žito, katerega komisija ugotovi za sortno čistega. Večinoma so pridelala sortno čisto žito le državna posestva in kmetijske obdelovalne zadrage, prav malo pa je bilo priznane tudi pri privatnikih. Na Bizelejem je državno posestvo pridelalo 25,4 posesto v Mariboru 34, v Ormožu 22,9 in Zavrč 21,2 metrskih stotov sorte pšenice na en hektar.

Sortne rži so pridelali v Zavrču 27,6 metrskih stotov na en hektar; na državnem posestvu v Rakičanu je pridelal ozimnega ječmena 27 in v Mariboru 30 metrskih stotov na en hektar.

Državna posestva in kmetijske obdelovalne zadrage, ki so pridelale že dovolj sortnega žita, odstopajo svoj pridelok že lahko drugim. Da se bo pridelok sortnega žita razmnožil, je treba poskusi kmete-razmnoževalce sortnega semena. Veak razmnoževalec sortnega semena se bo obvezal, da bo ves prihodnji pridelok, razen za lastne semenske potrebe, zamenjal za merkanilno žito. Pri razmnoževanju semenskega sortnega blaga bodo okrajji dajali prednost zadrugam, ki imajo primerno zemljo in kjer bodo tudi zadrugniki pristopali k razmnoževanju. Mali kmet ima s tem možnost, da dvigne pridelok žita na svojih njivah, če se ravna po tehničnih in strokovnih nasvetih zadrug. Z dviganjem hektarskih donosov in z razmnoževanjem sortnega semena se bodo kmetje še hitreje vključevali v akcijo borbe za večje pridelke.

Delovni kolektiv je izdelal iz starega železnega aparata, ki pod pritiskom vode razteza gume. Delavnica je bila v soboto otvorena in je že pričela s delom. Prišli pa mora še nekaj specialistov, da bo mogla delavnica obravovati s polno kapaciteto. Ko bo delavnica v polnem obratu, bo lahko obnovila 80 in tudi več odstotkov vseh gum, ki jih potrebujemo za naš avtomobilski in transportni promet. To je prva delavnica te vrste v Sloveniji in druga v Jugoslaviji.

Popravek

V včeraj objavljenem članku »Premajhen je še vpis v nekatere strokovne šole« so nekateri podatki napačni. Tako bi se moralo v gradbeni tehniki vpisati po planu še 70 dijakov, na geodetski oddelki pa se je od predvidenih 190 dijakov vpisalo le 88. Zato je treba mladino usmerjati tudi še v te dve šoli.

jasno obdelal tudi Lenin v svojem članku: Trije izvori in sestavni deli marksizma. Engels tu ne poda le teh izvorov in sestavnih delov modernega socializma, ampak poda tudi njih kritiko, in sicer tako kritiko, ki je z marksističnega etališča edina mogoča: zgodovinsko kritiko, zgodovinsko presojo.

Tako nam na nekaj straneh pojasni izvor, zgodovinsko vlogo, pomen in usodno zgodovinsko omejenost in zgrešenost socializma pred marksizmom: francoski prosvetljenjci, francoski revolucionarji iz leta 1789. (Babeuf), Morelli, Malby, Saint-Simon, Fourier, Anglitz Owen. Engels vseh teh teorij ne zametava enostavno — z njimi je opravila že zgodovina — ampak jih oceni, analizira, pojasni njihov izvor in njihovo vlogo v zgodovini. Prikaže nujnost, s katero so morale tako omejene nastopiti, usodno nujnost prvega socializma.

Nazor utopistov — pravi — je dolgo obvladoval socialistične predstave XIX. stoletja in jih delno še obvladuje. Socializem je njim vsem izraz absolutne resnice, pameti in pravičnosti, ki ga je treba samo odkriti, da bi si s svojo močjo osvojili svet; ker je absolutna resnica neodvisna od časa, prostora in človeškega, zgodovinskega razvoja, zato je zgolj slučaj, kdaj in kje jo odkriješ. — To je zapisal Engels proti koncu XIX. stoletja. Zdaj, po Oktobrski revoluciji, ko obstoji in se udeležuje dežela socializma Sovjetska zveza in ko se gradi socializem v čeli vrsti ljudskih demokracij, vidimo, da se je ideja socializma prebila že za stopnjo više, kajti najširši množicam na svetu stopa vedno jasneje pred oči, da socializem ni zadeva odkrivanja s

Znižanje proizvodnih stroškov, okrepitev tekmovanja in kulturnoprosvetnega dela ter zboljšanje preskrbe so osnovne naloge sindikalnih podružnic

OBCNI ZBOR OSS MARIBOR

Dne 14. in 15. t. m. je bil v Mariboru III. občni zbor okrajnega sindikalnega sveta Maribor, kateremu je prisostvoval predsednik GO ES Slovenije Janko Rudolf, organizacijski sekretar mestnega komiteja KPS Tine Remškar ter član GO ESS Jože Hegler.

Predsednik sindikalnega sveta Jože Plevnik je govoril o zaslugah naše Partije pri graditvi socializma v naši deželi. Nadalje je omenil poštvalnost nekaterih mariborskih delovnih kolektivov. Za montažo prvega turboagregata je kolektiv hidrocentrale Mariborski otok nagrajen s prehodno zastavo zveze vlade, delavnice državnih železnic so letos že drugič doble naslov najboljšega kolektiva v državi, kolektiv poštarjev si je zopet priboril prehodno zastavo vlade FLRJ. Uspehi tovarne avtomobilov, kjer so izdelali prvi motocikel v naši državi, DAPPS-a in drugih kolektivov govorijo o delovni zavesti delavcev. Uspehi bi z najboljšim političnim delom bili lahko še večji, kar velja zlasti za mariborsko tekstilno industrijo, kjer niti eden od petih kolektivov ni bil nagrajen, niti pohvaljen.

V organizacijskem poročilu je tov. Žibert podal delo sindikalnega sveta od zadnjega občnega zbora. OSS ni dovolj pomagal podružnicam v pripravah za občne zборе, prešibka je bila tudi pomoč bližnjim krajevnim sindikalnim svetom. Po obhodu zbora se je delo v podružnicah izboljšalo. So pa še primeri, kot v Mariborski tekstilni tovarni, Splošni stavihni družbi in drugih, kjer sindikalni funkcionarji težijo, da sami ne zmorejo vsega. Primer dobre razporeditve dela je v združeni tovarni svil, kjer je bil do občnega zbora sindikat nedelaven.

Tekmovanje je proizvodnje v podjetjih dvignilo, vendar ponekod mislijo člani sindikata, da je organizacija tekmovanja stvar uprave. Tako je v predilnici in tkalnici do občnega zbora zaradi slabosti podružnice vodila tekmovanje uprava sama. Zlasti v tekstilnih tovarnah vodijo tekmovanje kampanjsko. Najboljši primer stalnega tekmovanja ima kolektiv pošte. Marsikatera podjetja še nimajo dovolj zaposlenih učencev in gospodarstvu, zlasti lokalna podjetja. Premalo je sistematičnega dela za dvig njihovega strokovnega znanja. Letošnji izpiti so pokazali znake šablonske vzgoje, ker so učenci več mesecev zapored izvrševali isto delo. To velja zlasti za MTT, tovarno poljedelskih strojev in Litostroj. Prav tako sp. posveča premalo pozornosti ideološko političnemu dvigu učencev in gospodarstvu, kar naj zgovorneje potrjuje primer delavnice državnih železnic, kjer je delovna brigada po odhodu dveh tovaršev prenehala obstajati. Slaba je tudi pomoč učencem, ki stanujejo v domovih. Premalo so skrbeli sindikati za prevedbo polvalificiranih delavcev v kvalificirane. V nameščanju ženske delovne sile zavzemajo nekatera kovinska podjetja napačno stališče. V Splošni stavbeni in v tovarni avtomobilov so se lotili organizacije strokovnih tečajev za žene delavke. V zvezi z zaposlitvijo ženske delovne sile bo treba v Mariboru posvečati več paznje ustanovitvi otroških jasli, domov igre in dela, krpalnice in pralnice.

Sindikati vse premalo skrbje za organizacijo boljše preskrbe delovnih ljudi. Podružnice se pri preskrbi omejujejo na ugotovitve napak in kritiko forumov, in le malo je primerov, kjer bi člani odkrivali neizkoriščene lokalne vires ter dajali pomoč ljudski oblasti.

Stanovanjsko vprašanje je težko. Malo je podružnic, ki bi samoiniciativno reševale ta problem. Lep primer je Megrad, kjer so zgradili kolonijo za 450

delavcev. Tudi tovarna avtomobilov in Splošna stavbna gradnja moderne stanovanjske bloke. Tekstilna industrija, razen Predilnice in tkalnice, pa popolnoma zanemarija vprašanje graditve stanovanj.

Se bolj pereče je v Mariboru vprašanje zdravniškega kadra. Mnogo pritožb o površnosti zdravnikov je sicer utemeljenih, vendar pa je temu vzrok preobremenjenost zdravnikov. Sindikalne podružnice se morajo odločneje boriti proti nepravilnim bolezenskim izostankom. Največ izostankov imajo: »Zivila« 11,94%, »Oprema« 13,39%, Mariborska livarna 12,50%. Zaradi prevelikih izostankov in slabe delovne discipline niso mogli izpolniti plana Splošna, MTT itd. Z nazorno agitacijo so prikazali delavcem v Predilnici in tkalnici kakšno škodo povzročajo izostanki pri izvrševanju plana.

V poročilu o kulturno-prosvetnem delu je tov. Jakin kot osnovno pomanjkljivost nakazal slabo delo komisij, ki obstojajo največ le na papirju. Zlasti šibko je delo agitatorjev. Pojati bi bo treba tudi agitacijo za dvig naročnikov naših listov in revij. Nezadovoljiv je rezultat večernih sindikalnih tečajev zaradi nediscipliniranosti slušateljev. Iz poročila o kulturno umetniškem delu je razvidno, da je bilo uspešno delo kulturno umetniških skupin, ki so obiskale 25 gradbišč zadrugnih domov, 6 skupin pa je bilo na avtostradi. V okviru OSS-a je 14 pevskih zborov, 13 dramskih skupin, 5 folklornih skupin, 4 godbe na pihala, 2 tamburaška zbora in 4 manjši orkestri. V Mariboru sta dve kulturno umetniški društvi »Angel Besednjak« in »Slava Kloravac«, kar še ne zadošča takemu industrijskemu centru.

Tov. Zorko je govoril o tekmovanju, o znižanju proizvodnih stroškov ter o vprašanju norm in plač, pri čemer je omenil, da je potrebno boljše organizacijsko in politično delo za uspešno tekmovanje. Nestvarne obveznosti, nepravilna organizacija tekmovalnih komisij in slaba evidenca, so zavirali tekmovalne uspehe. Premalo pozornosti so posvečali udarnikom, racionalizatorjem in novatorjem. Proglaševanje teh je bilo predvsem kampanjsko. V februarju ni bil v Mariboru proglašen niti en udar-

Uredba o plačah kmetijskih delavcev bo pripomogla k izvrševanju plana državnih posestev

Pred nekaj dnevi je bila v kmetijski šoli direktorije državnih posestev v Kočevju konferenca v zvezi z novo uredbo o plačah kmetijskih delavcev. Konferenco je vodil načelnik oddelka za norme in tarife pri ministrstvu za delo tov. Kopitar, prisostvovali pa so ji tudi glavni direktor republiških kmetijskih gospodarstev in njegov pomočnik ter zaslopniki direktij Novo mesto, Ljubljana, Primorska in Kočevje.

Tolmačenje uredbe je pokazalo, da so zdaj tudi kmetijski delavci uvrščeni v isto vrsto z ostalimi delavci in bodo dobili zvanje po svojih sposobnostih ter zaposlitvi. Za pravilno izvajanje nove uredbe bodo zadolžene tudi sindikalne podružnice kmetijskih delavcev, ki bodo ustanovile komisije za tarifna vprašanja in norme. Uprave pa bodo poskrbele za normirce.

Prvenstvena naloga kmetijskih posestev je dvig proizvodnje. Dosedanje nezadovoljivo reševanje delovnih odnosov, zagotavljanje delovne sile in podobni problemi bodo v marsičem rešeni z novo uredbo, ki pa jo je treba do-

nik v tekstilni industriji pa pretekli mesec prav tako nobeden. Celotna mariborska lesna industrija ima samo 2 udarnika, železniške delavnice pa 4. V znižanju proizvodnih stroškov ponekod prevladuje birokratska in administrativna tendenca, medtem ko je premalo političnega prepričevanja. Na proizvodnih posvetovanjih je bilo iznesenih nad 1000 predlogov za zboljšanje dela in znižanje proizvodnih stroškov. Vprašanje normativov je postavljeno skoraj povsod samo za glavne surovine, delovno silo in pogonsko energijo, ni pa normativov za pomožne surovine in izdelke. Vse premalo nekatere podružnice izboljšujejo organizacijo dela. Dobro so se obnesli inštruktorji-udarniki in racionalizatorji, ki so prenašali svoje izkušnje na ostalo delavstvo. Proizvodne brigade v gradbeni stroki so se dobro izkazale, medtem ko so brigade dosegle manjši razmah v kovinarskih in tekstilnih podjetjih. Tako je v Mar. tekstilni tovarni vključenih v brigade samo 11% ljudi. Vprašanje norm in plač je še zelo neenotno. Prav tako zaradi nekoordiniranega dela normircev prihaja do tega, da je povprečna plača v predilnici MTT 16 din na uro, dočim v predilnici Tovarne vlogne izdelkov dobivajo 12,50 dinarjev na uro.

V diskusiji so delegati razpravljali o važnosti množičnega kulturno-umetniškega dela in o vzgoji kadrov. Tov. Tine Remškar, org. sekretar MK, je poudaril, da člani sindikata premalo sodelujejo na terenu v frontovskih organizacijah. Na občnem zboru je govoril tudi predstavnik poljedelcev tov. Mulec, ki je poročal o uspehih brigadno desetinskega sistema.

Ob zaključku je GO ES Slovenije tov. Janko Rudolf spregovoril še o vlogi V. kongresa pri graditvi socializma, in o resoluciji kongresa na nepravilne obtožbe Informbiroja.

Občni zbor je sprejel važne sklepe za znižanje proizvodnih stroškov, za izboljšanje socialističnega tekmovanja, za dvig kulturno-prosvetnega dela, za izboljšanje preskrbe in zdravniške službe, za dvig strokovnega kadra, okrepitev fizkulture ter za splošno organizacijsko in politično uvrstitev. B. H.

sledno izvajati. Sindikalna organizacija kmetijskih delavcev še ni dovolj utrjena, ker nima take tradicije kot sindikalne organizacije drugih strok. Zato ima prav sedaj priložnost uvrstitve, da bo v nadalje večjo pomoč pri izvajanju planskih nalog državnih posestev.

Po temeljiti obdelavi nove uredbe so udeleženci konference sprejeli več pomembnih sklepov, ki jih bodo mogle izvršiti v medsebojnem tesnem sodelovanju uprave in sindikalne organizacije. Treba je predvsem pravočasno napraviti plan delovne sile, pri čemer bodo pomagale tudi uprave za delovno silo. Utrditi je treba obratne komisije za norme in tarife, takoj pa je treba začeti uresničevati novo uredbo in splošno izkušnje ter probleme na nadrejeno ustanovo.

Podobne konference so sklicane tudi pri ostalih direktorijah kmetijskih državnih posestev, da bodo čim prej pri vseh upravah delavci uvrščeni in plačani po novi uredbi. J. R.

buržoaznega družbenega sistema, nismo si še ustvarili novega, ki bi ustrezalo socialistični družbeni stvarnosti, katero že gradimo. Ta proces pa je težaven in gre zelo počasi, z velikim zaostajanjem za ekonomsko izgradnjo in zato predstavlja zanjo veliko oviro.

To delo bi moral danes preštudirati vsak pozitiven državljani naše države, kajti naloge, ki jih predstavlja pred našo najširšo množico današnji čas in predvsem petletka, zahtevajo enoten pogled na svet in na zgodovinsko dogajanje v njem. To delo torej ni potrebno le delovni inteligenci, ampak prav tako naprednemu delavcu in kmetu-patriotu.

V tem delu je na kratko prikazana vsa veličina vloge marksizma in dialektičnega materializma, ki pomeni pravo revolucijo ne le v socializmu, ampak v vsej znanosti. Dialektični materializem ni morda le ideologija proletariata, ampak edino možna znanstvena ideologija sodobnosti.

Kar dela to delo še dragocenejše, je to, da je pisano izredno preprosto. Kljub temu, da je nastalo iz treh poglavij Anti-Dühringa, je pisano še jasneje kakor Anti-Dühring sam, zato je tudi lahko dostopno najširši množici.

Zdi se mi, da je bil v prevodu po potrebnem izpuščen drugi del uvoda k angleški izdaji. Bolje bi bilo, da bi bil objavljen tu, kakor pa separirano. Prevod je v glavnem dober, ima pa nekaj okoredlosti v sintaksi. Med nekatere manjše napake spada: na str. 10 naslov lista »Vorwärts« prevaža na slovensko »Napreje«, enako tudi naslove knjig, takoj spodaj pa pusti francoski naslov: »Socialisme utopique et Socialisme scientifique«. Torej nedoslednost, ki ni v ničemer utemeljena. Na str. 14 prevaža Nus (Vernunft) z besedo »pameta«, moral na bi »razuma«. Kar je nekaj drugega. Podobnih napak je še več.

Dr. Cene Logar

Prče in števila dokumenti so potrdili zločin obtoženih ustaških zločincev, špijonov in teroristov

Zagreb, 18. avgusta (po telefonu). — Danes, štirinajsti dan razprave proti obtoženim Kavranu, Milošu in ostalim, je senat Vrhovnega sodišča LR Hrvatske nadaljeval z zaslišanjem prič, ki so potrdile zločine obtoženih ustaških zločincev in teroristov. Nato je sodišče pregledalo še ostali dokazni material, s čimer je bil dokazni postopek zaključen.

»KUSTRINA JAMA«

Kot prvi je bil danes zjutraj zaslišan priča Milan Šešum iz Bugojna, ki je opisal, kako je obtoženi Branko Kuštra v juliju 1941 dal aretirati več sto ljudi, ki so jih najprej odpeljali v zapore, nato pa s kamionom v bližino Bugojna, 8 km oddaljenega od Gračanice. Tam so jih v dveh nočeh pobili in jih zmetali v tako imenovano »Kustrino jama«.

Predsednik: »Zakaj se ta jama imenuje »Kustrina jama«?

Priča: »Zato, ker je dal Kuštra vanjo pometati svoje žrtve.«

Priča je na koncu povedal, da je dal obtoženi Kuštra samo v Bugojnu v kratkem času pobiti več kot 500 ljudi, v širši okolici pa je skupno pobil okrog 1500 ljudi.

Za njim je sodišče zaslišalo pričo Marka Švjanovića iz Bugojna. Priča je opisal, kako se je nekoč s Kuštro peljal z avtomobilom proti Bugojnu in na poti srečal skupino ustašev, ki so gnali šest kmetov. Kuštra je takoj ustavil avto, šel k ustašem in kmete odvlekel v neko goščavo. Priča je od tam slišal streljanje. Ko se je Kuštra s trojico ustašev vrnil in jih je priča vprašal, kaj so naredili, so mu ustaši odgovorili, da so pobili tiste ljudi. Kuštra pa je tedaj pogledal svoj revolver in dejal: »Zdaj mi je lažje«.

Nato je bil zaslišan priča Tane Vuković iz Bugojna, ki je pred sodiščem izjavil, da je Kuštra ukazal aretirati vse Srbe v okolici. Tako so ustaši aretirali tudi njega in ga odvlekli v Gračanico. Ko so prišli tja in so jih hoteli ustaši izvesti iz kamiona, je priča skočil v Vrbas in se tako rešil gotove smrti.

Predsednik: »Od kdaj se ta jama imenuje »Kustrina jama«?

Priča: »Od pokolja 1941. leta. Toda pri nas ni samo ta jama, ampak jih je še več. Tako na primer v Dumićih na Kupreških vrhah.«

Za njim je sodišče zaslišalo pričo Božo Novaka iz vasi Osterna, okraj Dugo Selo. Izjavil je, da ga je aretirala sam Kuštra, ko je nekoč na njivi pobiral koruzo. Kuštra je ustaškim žandarjem ukazal, naj ga zvežejo, nato pa so ga pretepali in hoteli ustreliti, a jim je priča pobegnil. Opisal je tudi druge Kuštrove zločine v okraju Dugo Selo.

Nato je stopila pred sodišče priča Ljubica Jagatić iz vasi Puhovo, okraj Dugo Selo. Povedala je, da je bila aretirana po Kuštrovem nalogu. Na žandarmerijski postaji pa ji je Kuštra ukazal, da se mora do golega sleči. Nato jo je pretepal s pendrekom, da je bila vsa krvava. Ustaši so jo odvlekli v Zagreb in pozneje v taborišče.

Za njo je bila zaslišana kot priča Katica Kokot iz Dugega Sela, ki je opisala, kako so ustaši po Kuštrovem nalogu polovili 22 ljudi in jih potem peljali v taborišče, od koder se jih večina, med njimi tudi njen mož, ni več vrnila.

»KRVAVI ŠOP«

Zatem je sodišče zaslišalo pričo Ivana Zanića iz Otočca, ki je opisal roparske pohode in pokolje, ki so jih izvrševali ustaši pod vodstvom obtoženega Šopa, katerega imenuje ljudstvo v njegovem okraju »Krvavi Šop«. Tako je na primer v Čumački Duman prignil 28 ljudi, jih potrpel in pometal v jama. V svoji četi je Šop imel 10 do 15 prav takih klavcev, kakršen je bil sam. Priča je izjavil, da je bil navzoč tudi, ko je Šop z neko svojo desetino v vasi Žulje zažgal 12 hiš, v vasi Trnova pa 10.

Priča Peter Čovilo iz Nevesinja je nato pripovedoval o zločinu obtoženega Jurija Preka v Nevesinju, kjer je bil etrah in trepet. Vsi zločini so se izvršili pod njegovim vodstvom.

Za njim je sodišče zaslišalo pričo Ivana Rota iz Levega Bega, okraj Velika Gorica. Priča je izpovedal, da so ustaši po nalogu obtoženega Pribilovića nekoč ubili tri ujetke partizane, kar je priča sam videl, ker so tedaj aretirali tudi njega in ga gnali s seboj.

Za njim je bila zaslišana priča Mara Franjetina iz Djurdjeva, ki je opisala, kako je obtoženi Sabolić dal ubiti njegovo moža. Povedala je, da so po osvoboditvi v Bjelovaru, kjer je bil obtoženec med sovražno okupacijo ustaški veliki župan, izkopali skupno okrog 700 žrtve. V nekem skupnem grobu je bila tudi neka ženska, ki je držala v rokah glavo majhnega otroka.

Za njo je bil zaslišan kot priča Valant Hodalić, ki je prav tako potrdil zločinsko delovanje obtoženega Sabolića v okolici Belovara in povedal, da smatrajo tam ljudje Sabolića za svojega krvnika in narodnega izdajalca.

Nato je sodišče zaslišalo pričo Ivana Perčića iz Djurdjeva, ki je povedal, da je obtoženi Sabolić leta 1944. vodil Nemce in ustaše preko Bilogore. Obtoženi Sabolić je tedaj tudi odredil požige in aretacije. Priča pa je svojerodno pretepal.

Zatem je sodišče zaslišalo Vasida Hajra iz Sarajeva, ki je opisal, kako ga je obtoženi Tuk zasliševal in mučil. Pred sodiščem je prikazal tudi številne Tukove zločine.

Za njim je bil zaslišan kot priča Gavra Mhović, ki je sedaj kot bivši policijski agent obtoženega Tuka zaprt v Zenici. Potrdil je krvave Tukove zločine v Sarajevu.

Nato je bil zaslišan priča Vladošević Antonić, ki je o obtoženem Alagiću Ta-

hiru izjavil, da je za svoje vneto policijsko delovanje v bivši Jugoslaviji dobil visoko odlikovanje. Po okupaciji pa je izdal Nemcem več ljudi, med njimi dva zdravnika, ki sta bila potem obesena.

»HITLERJEVA DARILA« ZA MIHAILOVIĆEVE ČETNIKE

Za njim je sodišče zaslišalo pričo Petra Stefanovića iz okraja Arilje. Opisal je zločine obtoženega Božidarja Mičića ter povedal, da je obtoženec najtesneje sodeloval z nemškimi komandantom Widlerjem, ki je Mihailovićevim četnikom dajal municijo, da so se lahko borili proti partizanom. Obtoženi Mičić je leta 1944. leta osnoval preko sodišče, ki je obsodilo na smrt več partizanov. Na koncu je priča izjavil, da je obtoženi Mičić leta 1944. leta ujel nekaj ameriških pilotov, ki so se rešili iz poškodovanega letala, ter jih predal Nemcem. O teh pilotih so ljudje govorili, da so jih Nemci ustrelili v Užicah.

Priča Milan Popović, prav tako iz okraja Arilje, je tudi potrdil zločine obtoženega Božidarja Mičića.

Za njim pa je priča Dragoslav Jojić iz okraja Arilje izjavil: »Obtoženi Božidar Mičić je v mojem okraju bil med vso okupacijo namestnik komandanta požeškega četniškega odreda ter je bil v stalni zvezi z nemškimi oficirjem Widlerjem, ki je bil tedaj v Ivanjici ter je dnevno preskrboval četnike z orožjem in municijo. Na zabojih z municijo so bili napisani »Hitlerjevo darilo«, kar sem osebnostno videl. Zatem je priča opisal, kako je obtoženec aretirati pet partizanov in pobili kmete, ki so te partizane skrivali. Med ustreljenimi je bila tudi mlada mati, ki je imela dva nepreskrbljena otroka.« Na koncu je priča izjavil: »Prihod Mičića v kako vas je pomenil, da bodo v tej vasi aretacije, preganjanja ali prisilna mobilizacija ljudi.«

Nato je sodišče zaslišalo pričo Mitro Vjekovića iz Arilja, ki je opisal, kako je imel obtoženi Mičić v ariljskem okraju organizirano špijonsko mrežo, da je lahko aretirati ljudi. Obtoženec je potem sam prihajal v zapore, ko je bil priča aretirani zaradi suma, da sodeluje s partizani.

KRATKE VESTI IZ VSE DRŽAVE

Zakaj gradijo železnico Beograd—Pantevaški Rit. Ta železnica bo povezala Beograd z bogatimi kmetijskimi kraji. V vzdolž proge bodo zgradili številne kmetijske objekte. Skupno bodo v Ritu zgradili okrog 700 poslopij. Železnica, ki bo normalnotirna, bo imela še številne odtose ozkotirnih prog. Že letos bo omrežje ozkotirnih prog znašalo okrog 140 km. Med večjimi kmetijskimi poslopiji bodo zgradili osem žitnih skladišč. Sezidali bodo 93 raznih hlevov. Velika kmetijska posestva, ki bodo delovala kot eno samo podjetje, bodo imela tudi centralno klavcino in 20 silosov za živilsko krmo. Gradijo tudi stanovanjska poslopja za delavstvo. Najprej bodo zgradili 108 stanovanjskih hiš za stalne delavce. Izmed 700 poslopij, ki jih nameravajo skupno zgraditi, je zdaj v delu 60% stavb.

V Vojvodini proučujejo kakovost zemljišč. Zavod za kmetijsko raziskovanje za Vojvodino s sedežem v Novem Sadu se je lotil obsežnega proučevanja vojvodinskih tal. Julija je že končal raziskovanje zemljišč v Sremu. Zdej nameravajo raziskati vsa zemljišča državnih posestev v Vojvodini. Na podlagi tega proučevanja bodo določili okolišnje za pridelovanje posameznih vrst in sort pridelkov. S tem bodo dobili tudi primerne podatke za izdelavo melioracijskih načrtov.

Številne izboljšave v beočinjskem cementarni. V tej cementarni stalno narašča proizvodnja, kar je zlasti treba pripisovati številnim racionalizatorskim ukrepom. Tako so med drugim mehanizirali prevoz surovin. Mnoge manjše izboljšave pri delovnih procesih so precej pripomogle, da se znižuje polna lastna cena. Junija se je polna lastna cena znižala za več kakor 30%.

Novi Sad se bo razvil v mesto z 200.000 prebivalci. Po novem regulacijskem načrtu, ki so ga izdelali zdaj, se bo mesto v prihodnjih 50 letih popolnoma spremenilo. Načrt določa, da bo mesto šlo do 200.000 prebivalcev. Javna poslopja, ki jih že zidajo, gradijo po novem regulacijskem načrtu. Prav tako urejajo nove parke kakor določa načrt. Julija so tudi začeli napeljevati nov vodovod.

Najdaljši predor v Jugoslaviji bodo skopali skozi Zagrebško goro. Zagrebška gora je doslej ovirala razvoj mesta in ločila Zagreb od Hrvatskega Zagorja, ki se naglo industrializira. Lepo vnožje gore ni bilo izkoriščeno, ker ni bilo primerne prometnega omrežja. Med petletko pa bodo vnožje goro tesno povezali z mestom. Razen tega bodo zgradili prometne zveze z Zagorjem. V ta namen bodo skopali skozi goro predor, ki bo 5.200 m dolg, najdaljši v Jugoslaviji. Začeli so že vrtni krajiši, 210 m dolg predor skozi Varoško Rebno. Zagorje bo povezano z Zagrebom z novo železnico in avtomobilsko cesto. Cesta in železnica nimata v vsej dolžini skupne trase. Skozi glavni predor bosta držali avtomobilska cesta in železnica. Predor bo 10,6 m širok in 6,6 m visok. V njem bosta tudi hodnika za pešce. Teren je precej težaven. Sodelovali bodo minirski, ki so se proslavili z vrtnjenjem vranduskega predora. Računajo, da bo delo trajalo 3 do 4 leta.

Gospodarski razvoj Bosne in Hercegovine. Ta ljudska republika je bila med vojno najbolj prizadeta. Okupator je uničil 93.800 kmetijskih domov, 30.000 mestnih stanovanjskih hiš, 215.000 kmetijskih poslopij itd. V dveh letih so obnovili skoraj vse, kar je bilo med vojno razdejano. Že med to petletko so bo silno razvila industrija. Doslej so zgradili med drugim tovarno celuloze, več uslarn, tovarno mavca, tovarno porcelana, livarno, številne žage in nekaj elektrarn. Napredovalo je pa tudi kmetištvo. Zgradili so več pomembnih kmetijskih objektov; med njimi je eden največjih žitni silos v Mostaru. Med petletko bodo morali izpolniti še naslednje naloge: zgraditi javnih poslopij v vrednosti 393 milijonov din, stanovanjskih poslopij s površino 995.700 m², 1.967 km cest, 3.989 m daljnovodov, 1744 m mostov, za 5 milijard industrijskih in rudarskih objektov, 171.411 šolskih poslopij in 103 zdravstvene ustanove.

Začeli so urejati beograjsko železniško križišče. Zaposleni so železniški delavci in mladinske delovne brigade. Z ureditvijo železniškega križišča bodo rešili številna pomembna prometna vprašanja. Omogočili bodo, da se bo mesto neovirano širilo od sedanjih postaje proti Savi.

KAKO SO USTASI METALI LJUDI V JAME

Na koncu je bil zaslišan priča Miloš Simić iz vasi Mokronog v okraju Duvno. Na vprašanje predsednika, ali pozna ustaškega oficirja Bariša Žilića, je priča izjavil, da si ga je dobro zapomnil, ker ga je ta živega vrjel v jama:

»To je bilo meseca avgusta 1944. leta. Žilić je bil v vojaški uniformi, vsi ostali ustaši pa v civilu. 25 aretirancev so nas ustaši pripeljali z avtomobilom do jame. Ko se je naš kamion ustavil, je Bariša Žilić zaklical: Pripeljite takoj dva! Ustaši so s kamiona zylekli Nikolo Simića in Savo Stanića. Ko so ju prignali do jame, je Bariša Žilić naperil revolver proti Nikoli Simiću, da bi ga ustrelil, nato Nikola je skočil v jama. Žilić je tudi ubil Savo Stanića, ustaši, ki so stali okrog, pa so ga vrgli v jama. Zatem je Žilić zahteval dva druga. Prišla sva na vrsto midva z bratom Jovom. Ko so naju prignali do jame, je Žilić naperil revolver proti meni. Zamegilo se mi je, ker mi je šla krogla pod levim ušesom. (Priča pokaže z roko, kje mu je krogla prebila glavo.) Moj brat je bil takoj ubit, jaz pa sem skočil v jama in padel na mrtvega človeka. To je bil Sava Stanić.«

Priča je povedal, da je bila jama globoka okrog 15 do 20 m ter da so potem za njimi nametali še mnogo drugih pobitih ljudi, na koncu pa navallili kamena. Priči se je posrečilo, da je našel v jami neko votlino, kamor se je umaknil pred kamenjem, in čez nekaj časa, ko so ustaši odšli, se mu je posrečilo splezati iz jame in se je tako rešil.

S tem je bilo zaslišan priča zaključeno. Sodišče je nato začelo pregledovati ostalo dokazno gradivo. Pregledalo je izjave prič, odločbe komisije za ugotavljanje vojnih zločinov in razne druge originalne dokumente iz dobe okupacije ter iz špijonskega delovanja obtožencev po osvoboditvi. Vsi ti dokumenti so v celoti potrdili zločinsko delovanje vseh obtoženih ustaških zločincev, špijonov in teroristov. Sledil je tajni del razprave. S tem je bila danes razprava prekinjena in se bo nadaljevala v petek zjutraj, ko bo javni tožilec FLRJ dobil zaključno besedo.

Nepotrebno prevažanje ovira transportni plan

Nepravilni in počasni prevoz različnega blaga je velikokrat resna ovira za izpolnjevanje plana v industrijskih podjetjih, mnogokrat pa tudi vzrok, da so v posameznih okrajih motnje v preskrbi. Vse premalo se se posveča pozornosti za resnično potrebni prevoz različnih predmetov, ki se večkrat po nepotrebnem prevažajo in prekladajo, preden pridejo na mesto, kamor so poslani.

Tako se se v zadnjem času dogajale grobe napake z nepotrebnim prevažanjem v krškem okraju Okoli Bučke so bogati gozdovi. Od tu so drva prevažali po slabi avtomobilski cesti na postajo v Sevnico, kjer so jih naložili na vagonne in odpeljali v Videm-Krško. Končni prevoz za ta drva se je končal zopet v Bučki, kakor je to predvidevala dispozicija in kamor so jih morali zopet prepeljati z avtomobilom. Tako so se ta drva prevažala v obliki trikotna, dvakrat z avtomobilom po cesti in po železnici da so prišla zopet v kraj, kjer so jih sekali. Koliko je bilo tu izgubljenih delovnih ur s prevažanjem in prekladanjem ter goriva, je jasno. Ko so delavci na nekem sestanku opozorili na to grobo napako funkcionarja okrajnega odbora, se je ta izgovarjal, da dobe dispozicije od ministertva. Ni pa pove-

dal, da so prav birokratski ravnanji, ko se niso niti toliko znašli in opozorili ministertvo, da bo s tem izvršen nepotrebn prevoz.

Drugi primer se je zgodil s prevozom jate. Gostinsko podjetje v Cateških Toplicah je prejelo pošiljko jate od podjetja »Perutina« v Ptuj. Kmetijske zadruge v okolici Cateža in v krškem okraju pa pošiljajo tu odkupljena jate v skladišče »Perutina« v Ptuj, odkoder se po nepotrebnem prevažanju in prekladanju zopet vračajo v kraj, odkoder so bila poslana. Rešitev pa je prav lahka: kmetijske zadruge naj dobe dispozicije za oddajo jate v svojem okolišu.

In še en primer je z opeko v Brezicah. Opeko iz bližnje opekarne nalagajo na vagon, medtem ko z drugih vagonov razlagajo opeko za obnovitveno zadrugo Sv. Peter pod Sv. gorami. To opeko za zadrugo so dobili iz opekarne v Mariboru.

Takih primerov, ko nekatera podjetja in ustanove nepremišljeno pošiljajo stvari iz kraja v kraj, je žal precej. Na ta način gre v izgubo veliko število delovnih ur, nepotrebno prevažanje, ki ovira izpolnjevanje transportnega plana, obenem pa rastejo režijski stroški.

BESEDA NASIH BRALCEV:

Nepravilno poslovanje kmetijske zadruge v KLO Gradišče

V kmečki zadrugi KLO Gradišče pri St. Jerneju so zaposlene 3 uslužbenke in sicer: Poslovodkinja Luzar Marija, knjigovodkinja in vajenka. Pri svojem delu nimajo nikakega čuta odgovornosti. Tudi potrebna strank je izpod kritike. Ko je poslovodkinja prejela bone od OLO-ja, niso nikakor mogle ugotoviti dejanskega števila bonov. Manjkalo jim je precej bonov po 1000 din, zato so se zelo bale kontrole. Poslovodkinja je pred kontrolo prosila oboje uslužbenki, naj ji pomagata iskati bone, ter so se pri tem vse trije zaobljubile, če jih najdemo, da grejo na božjo pot k Mariji pomagaj na Brezje. Toda vse to ni nič pomagalo. Kontrola je ugotovila, da poleg 1000 dinarskih bonov manjka tudi nekaj 100 dinarskih.

Tudi za izboljšanje poslovanja in trgovini in v skladišču se poslovodkinja ni zanimala. V skladišču leže vre-

če moke na opečnatih tleh, ki so vedno vlažna. Večna teh vreč je že pregledanih od miši, ki jih je v skladišču mnogo, medtem ko se mišice ne zanimajo, da bi miši uničile. Prav tako se poslovodkinja ne zanima za odkup kmečkih pridelkov. Ko je administrator KLO-ja po naročilu člana Kontrolne komisije obvestila poslovodkinjo, naj javi kako gre z odkupom kmečkih pridelkov, ji je ona zabrusila, da to Kontrolno komisijo nič ne briga.

Prav tako je pokazala svojo neodgovornost pri vpisu ljudskega posojila, saj je bila zadolžena za vpisovanje v KLO Gradišče, a je ves material razdelila na tri vpisna mesta, dalje pa se za to ni več zanimala.

Pri vsem delu in poslovanju Luzarjeve se vidi, da nima čuta odgovornosti in da jo ljudstvo upravičeno kritizira. M. V.

Poročila iz naših krajev

TRBOVLJE. — Tov. Ivan Dežman, ki je zaposlen kot mizar v Centralnih rudarskih delavnicah Trbovlje, je pri izdelavi 280 komadov oksenskih podbojev za delavsko kolonijo Limberg izumil strojno cepljenje na rezkalnem stroju za les ter se tem prihranil 16 do 18 osebnih delavnikov. Prej so to delo opravljali na roko.

Na predlog in po osnutku mizarskega delovodje so v kovinski delavnici izdelali pripravo za šablonsko udobljenje garnitur posteljnega okovja, ki se montira na rezkalni stroj za les. Udarnik tovarniš Edi Jamšek, ki izdeluje po normi 144 komadov dvojnih postelj za vojniški internat v Trbovljah in v Zagorju, si je pri udobljenju za 288 komadov garnitur posteljnega okovja prihranil 14 do 18 osebnih delavnikov. S tem je bila omogočena čim hitrejša izgotovitev teh nujno potrebnih postelj za internate. Tako se vedno znova javljajo racionalizatorji in novatorji v vrstah našega naprednega delavstva. L. O.

KAMNIK, avgusta. — Delovni kolektiv kovinske tovarne »Titan« v Kamniku je v nedeljo 15. t. m. proglasil 25 novih udarnikov, ki stalno presegajo predpisano delovno normo za 30 do 45%. Sedmič je bil proglašen za udarnika Franc Sušnik iz temper. livarne, Ivan Bergant, šestkratni udarnik iz temper. livarne, petkratni udarnik Franc Pirc, za štirikratne udarnike sta bila proglašena Vasiliš Pšenični in Anton Ipavec, 15 delav-

cev je bilo proglašeno za dvakratne udarnike, 7 delavcev in delavk pa za udarnike. O.

KOČEVJE. — 12. t. m. so zastopniki OILO in OOOV Kočevje pregledali predloženko pionirsko delovno brigado »Kajuh«, ki je dospela na Vrhniko nad Ljubljano 6. t. m. Brigada je sestavljena iz novomeške, črnomeljske in kočevske čete ter šteje 81 brigadirjev. Njena naloga je, zbiranje zelišč, ki so nujno potrebna za zdravilstvo. Vendar se tega množične organizacije na Vrhniki ne zavedajo in tej brigadi ne nudijo nikake pomoči. Čeprav imajo možnost, da bi brigadi nudili sadje in zelenjavo, se na to ni spomnila nobena organizacija razen AFŽ, ki je enkrat žrtvovala nekaj jabolk in čebule. Tudi pri dodelitvi prostorov so bile znatne težave. Disciplinarni in čistosti v prostorih je zadovoljiva, posebno lepo pa je urejena kuhinja.

Pri delu je od sedaj najboljša III četa. Nabrali so že 773 kg preslice, 41 kg smetlike, 58 kg trepotca. Prvi uspehi kažejo, da bo imela brigada tudi v bodoče lepe rezultate, potrebno pa je, da ji tudi množične organizacije nudijo vso pomoč. J. R.

STORE. — V pomoč ženskam-materam pri vzgoji otrok in da bi se lahko v čim večjem številu vključevale v produkcijo in v kulturno življenje, bomo v nedeljo 22. avgusta ob pol devetih a primerno slovesnostjo otvorili v Storeh dom igre in dela. Odbor za ureditev DID-a je pod predsedstvom direktorja železarne tovarniš Svetka s sodelovanjem vseh množičnih organizacij, zlasti se AFŽ, pripravi vse, kar je potrebno za nemoteno delo. Dom igre in dela je v Storeh potrebna ustanova, ker so Store izključno industrijski kraj. Ta dom bo prevzel eno najosnovnejših nalog, vzgojo predšolskega otroka, ki bo temelj vsej poznejši vzgoji in otrokovemu napredku v šoli. G. S.

NOVO MESTO, avgusta. — Mestni odbor LMS je ustanovil mladinsko delovno brigado »Dalia« iz mladinskih aktivov raznih podjetij. Brigada dela v prvi vrsti na gradnji zadrugh domov, formirana je iz dveh čet, od katerih šteje vsaka po 100 brigadirjev.

Od svoje ustanovitve, t. j. od januarja t. l. pa do danes, je napravila v kamolomolu »Pionir« 1108 prostovoljnih delovnih ur. Pri tem je delalo 199 mladincev, ki so napravili pesek za gradnje zadrugh domov. V opekarni »Zalog« je 145 brigadirjev kopalo glino ter so v drugi akciji presegli normo za 5%, v drugi pa je naredilo 89 brigadirjev 365 delovnih ur. Prva in druga četa sta izdelovali 350 m³ glin in prepeljali v daljavo 200 m 77 vagončkov. Na gradnji zadrugh doma v Brusnicah je brigada naredila 88 delovnih ur ter presegla normo za 11%. V medkongresnem tekmovalstvu so naredili v opekarni »Zalog« 288 delovnih ur. V Dolenjskih Toplicah je delalo pri gradnji zadrugh doma 37 brigadirjev, ki so naredili 203 delovne ure. V vseh dneh kongresa pa so na gradišču v Toplicah naredili 659 delovnih ur ter so se pri tem delu posebno odlikovali. Posebno se je izkazal mladinski aktiv »Dalia« za notranje zadeve. Novo mesto. M. V.

MEDNARODNI ŠAHOVSKI TURNIR V ROGASKI SLATINI

Puc in Rabar še vedno v vodstvu

Rogaska Slatina, 18. avgusta. — V nadaljevanju mednarodnega šahovskega turnirja v Rogaski Slatini so se partije v XIII. kolu končale takole:

Rabar — Janošević 1:0. V kraljevo indijski partiji je Rabar lepo žrtvoval figuro in v 40. potezi zmagal. Rabar igra na tem turnirju zelo močno in sigurno.

Šiška — Puc 0:1. V nepravilni indijski šiška je otvoritvi najprej žrtvoval kmeta, nato pa se figuro. Dobil je močno pozicijo, toda oba igralca sta začela v časovno stisko, tako da se je šele v zadnji minuti posrečilo Pucu zmagati. V pravem turnirskem tempu v 40. potezi.

Ivkov — Lešnik 0:1. V španski partiji je mojster Lešnik v dolgi sredinici osvojil 2 kmeta in v damski končnici postavil mladega Ivkova v 62. potezi pred mat.

Nedeljković — Prins 0:1. V Grünfeldovi obrambi, ki je dala Prinsu več igre, je Nedeljković dobil kmeta. V popoldanskem nadaljevanju pa je začel v matno mrežo in se v 50. potezi vdal.

Šubarić — Tot 0:1. Caro Kan, ki je mojster Tot zelo rad igra, je Šubarić slabo tretiral, prišel v slabšo pozicijo in se v 31. potezi vdal.

Bost — Marković 0:1. Ortodoksní damski gambit je dal Markoviću rahlo prednost, ki jo je lepo realiziral in v 56. potezi zmagal.

Simonović — Opčensky remi. V slovenski obrambi damskega gambita je izvajal Opčensky lepe manevre, toda Simonović je vedno našel pravi odgovor, tako da sta se nasprotnika v 38. potezi sporazumela za remi.

Fuderer — Germek 0:1. V Grünfeldovi obrambi je Fuderer dobil kmeta, potem pa je slabšim zamenjal dame ter v časovni stiski izgubil dva kmeta, kar je Germeku zadostovalo, da je zmagal v 62. potezi.

Po XIII. kolu je stanje naslednje: Puc, Rabar 10; Prins, Janošević 8. Božić 7 in pol; Marković 7; Germek 6 in pol; Lešnik 6 in pol; Fuderer, Tot 6 točk itd.

ŠPANSKA PARTIJA

Beli: Lešnik (Marib.) Črni: Prins (Holand.) 1. e4 e5 2. Sf3 Sc6 3. Lb5 a6 4. Ld4 d6 5. e4 Lc6 6. h3 Lf3 7. Df3 Sf6 8. Sc3 Sc7 9. Lc6: b6 10. o-o g6 11. d3 Lc7 12. Lc3 o-o 13. e5 Tb8 14. Sd4 f5 15. ed ed 16. ed d5 17. Tecl gf 18. Te6: et 19. Dg3 Da5 20. Ld4 Td7 21. Sc5 f4 22. Dc4 Sc5: 23. Te5: Dd4 24. Td5: ed 25. Lc3 Dd4 26. Td5 Tb7 27. Te1 De5 28. Te6 Dd7 29. Lg7: Tg7: 30. Tg7: in črni se vda.

KOSTIĆ — ZMAGOVALEC TURNIRJA V VINKOVCIH

Po dveh tednih zanimive borbe se je tedni končal v Vinkovcih šahovski turnir, na katerem so sodelovali poleg drugih tudi vele mojster Kostić, mojstra Dajda in Sava Vuković in mojstrski kandidati Matanović. Končni rezultat turnirja je naslednji: 1. B. Kostić (Vrsalj) 9 in pol točk, 2. D. Dajda (Beograd) 8 točk, 3.—4. S. Vuković in A. Matanović (Beograd) 8 in pol, 5. D. Ludajić (Beograd) 7 in pol, 6. M. Arsenić (Vinkovci) 5 in pol. Slede Džarmadić, A. Tot, Grigij in drugi.

Zmagovalec turnirja vele mojster Kostić je dal kvaliteto dober šah in je zaslužen zmagal. Kostić je edini neporažen igralec na turnirju. Posebno lepo partijo je igral z Matanovićem, kateremu se je rovančarjal za poraz na polfinalnem turnirju v Skoplju. Zelo je poučna Kostićeva končnica z Arsenićem, v kateri je Kostić našel problemsko potezo.

OBVESTILA

Vsem ustanovam in podjetjem zveznega in republiškega pomena na teritoriju LRS

V zvezi z našo okrožnico P. št. 253/1 z dne 12. avgusta t. l. glede predložitve izvenrednih potreb za leto 1948, opozarjamo vse podjetja in ustanove, da morajo poslati zahtevane potrebe najkasneje do 25. t. m., kakor je navedeno v okrožnici.

Pozneje dospelih planov potreb ministrstvo ne bo upoštevalo.

Nadalje opozarjamo tudi vse zvezne in republiške okrožne in izvenrednih fondov LRS, da vnesajo v svoje potrebe tudi potrebe vseh pripadajočih strokovnih šol z internati ter ekonomij. — Iz pisarne MTP.

PRESKRBA

PRODAJA ELASTIKE

Poverjenstvo za trgovino in preskrbo MLO glavnega mesta Ljubljane obvešča potrošnike, da so na voljo različne vrste potrošniških nakaznic za gospodinjstvo potrebo od K-3 do K-6, da lahko nabavijo do konca tega meseca elastiko I. e.

1. m na odrezke 21, 22 in 23 nakaznice K-3, 1,20 m na odrezke 21, 22 in 23 nakaznice K-4

1,40 m na odrezke 21, 22, 23 in 24 nakaznice K-5

1,60 m na odrezke 21, 22, 23, 24 in 25 nakaznice K-6

Navedene množine prejme potrošnik na vse navedene odrezke skupaj in ne na posamezni odrezek, nakar se enkrat opozarjamo prodalce. Elastika je v prodaji pri poslovalnicah »Manufakture-Galantierne« in »Zveze potrošniških združenj, pri »Narodnem magazinu« in v industrijskih magazinih.

Poverjenstvo za TP-MLO gl. m. Ljubljane

Mala - Velika Planina. Vsi kočarji ali njihovi namestniki se pozivajo, da se udeležijo važnega sestanka v nedeljo 22. avgusta na Mali. — Odbor.

KRAJEVNI LJUDSKI ODBORI za repatriiranje,

ki so spodaj navedeni je prispela v bazo za repatriacijo Jesenice (Gor.) zaostala priloga, in sicer:

Krajce Anton, Griže 79, Zalec pri Celju, Klanjšek Hinko, Sv. Jurij pod Kumom 96, Trbovlje, Premk Karel, Mengeš, 83 Kamnik; Urešnik Franc, Javorje 42, St. Lovrenc pri St. Rupertu, Vrtič Matej, Podgorška cesta 1., Slovenjgradec, Zabar Anton, Crno 17, Brežice, Tersek Rudolf, Karesne 47, Scala 34 M. P. Podlabin, Mirt Franc, Brežice, Černelič Jožef, Deno selo, Arčiče, Cazin Ivan, Kamenica br. 100, Ogulin.

Prosimo navedene, da sporočijo svoje točne naslove pristojnim krajevnim ljudskim odborom (mestnim centrom). Naslov naj vsebuje: 1. Priimek in ime. 2. Kraj bivanja. 3. Ulica in hišna številka. 4. Zadnja pošta. 5. Zadnja železniška postaja.

Krajevne ljudske odbore prosimo, da ugotovijo kdo je v njihovem okraju in da skupno naslove pošljejo na naslov: Baza za repatriacijo na Jesenicah (Gorenjsko).

Uprava baze za repatriacijo.

Raznašalke

za raznašanje časopisa za Galjevo Dolensko cesto, Poljansko cesto in Kodevo, sprejme uprava »Ljudska pravica«.

Izid žrebanja drž. razredne loterije

od 11. in 13. avgusta

(objavljeni so samo zneski od 1000 din dalje)

Po 1.000 din so bile izžrebane: 441, 2808, 2447, 2188, 3125, 3666, 3841, 4766, 4195, 6119, 7275, 7456, 7680, 7058, 10646, 11732, 12982, 12647, 13304, 13606, 18660, 18823, 19571, 19524, 20614, 20318, 21472, 24528, 24718, 28889, 28131, 28217, 28007, 30777, 31994, 32745, 33139, 33305, 34666, 34347, 36407, 38169, 38336, 39639, 39766, 40494, 41557, 42183, 42852, 42079, 43842, 43559, 44383, 45339, 46297, 47380, 48609, 49211, 49508, 50346, 50562, 50794, 50402, 51491, 53400, 54025, 57966, 58903, 58008, 59552, 59922, 60630, 62493, 62757, 63111, 64517, 65953, 66397, 68744, 68467, 69024, 72981, 73575, 73796, 73380, 73221, 73473, 44425.

Po 2.000 din so bile izžrebane 39, 2644, 3230, 4881, 7159, 7251, 8921, 9503, 10334, 18745, 20852, 20216, 20251, 21946, 23923, 23890, 23045, 25920, 25026, 27855, 28960, 32412, 33635, 34712, 36067, 37141, 44355, 48384, 49141, 50639, 50858, 52774, 53952, 54541, 55475, 55545, 57095, 57546, 57648, 62980, 62337, 63809, 64069, 64449, 66687, 67743, 69651, 71630.

Po 4.000 din so bile izžrebane: 2694 4556, 6043, 9021, 13565, 20699, 20690, 32841, 36260, 41514, 45174, 46771, 46805, 47465, 49254, 57176, 58596, 63007, 64077, 65299, 70874, 70193, 71043, 73795.

Po 5.000 din so bile izžrebane: 1134, 4062, 7702, 12623, 17516, 21085, 22180, 25997, 28128, 28714, 30138, 31479, 36310, 38700, 40722, 48838, 49892, 50654, 51616, 52888, 53585, 60947, 61710, 64141, 71413, 71534.

Po 6.000 din so bile izžrebane: 2525, 6279, 8895, 8296, 11679, 12834, 15478, 18465, 46239, 55087, 56826, 57898, 67873.

Po 8.000 din so bile izžrebane: 3102, 9273, 36649, 38964, 51254, 53095, 54570, 59974, 66902, 67330, 69908, 72395, 74938.

Po 10.000 din in več (vsota v oklepaju) so bile izžrebane: 1776 (25.000), 1239 (10.000), 3306 (40.000), 6744 (16.000), 11970 (25.000), 11534 (20.000), 12058 (12.000), 16444 (20.000), 16542 (10.000), 16500 (10.000), 17245 (10.000), 19301 (12.000), 19687 (25.000), 22999 (30.000), 30773 (12.000), 41902 (25.000), 43805 (30.000), 43579 (20.000), 44528 (10.000), 45070 (12.000), 46730 (20.000), 48357 (10.000), 50232 (20.000), 52286 (10.000), 52117 (12.000), 53881 (30.000), 53564 (10.000), 77731 (25.000), 57000 (10.000), 61811 (25.000), 61177 (40.000), 62281 (20.000), 64214 (30.000), 65860 (12.000), 66422 (80.000), 71270 (10.000), 73095 (25.000), 73604 (10.000).

Ne poškodujemo železniških vagonov

Coprav je železniška uprava izdala že večkrat razna opozorila glede popisovanja stene železniških voz, so še vedno primeri grobe kršitve. Potujoče skupine popisujejo vozove s kredami, različnimi barvami ali pa celo z apnom. S takimi ravnanjem s našim vozovnim parkom je treba popolnoma prenehati. Vsak potnik naj ve, da je železniški vozovni park ljudska imovina, ki jo je treba čuvati. Pri popisovanju se stene železniških voz kvarijo ter se zaradi tega vozovi predčasno izločajo iz prometa. Potujoče skupine popisujejo vozove, ne glede na to ali so naša last ali pa last drugih držav, ki nam jih zavarajo za zahtevo, da jih moramo obdržati in povzročeno škodo poravnati. Železnica nima namena omejevali potujočih skupin pri okrašanju vagonov, ampak pri opremljanju posameznih voz z domoljubnimi gesli. Napisali ali rabe pa naj ne z vrvičami pritrdijo na vozove ali pa naj se zato uporabljajo primerno veliki kosi lepence, ki jih je treba namestiti tako, da železniška in naša skupna last ne bo imela škode. Kdor bi se v bodoče ne ravnal po teh navodilih, bo moral škodo poravnati.

Jugoslovanske državne železnice
Glavna direkcija za eksploatacijo železnice
LJUBLJANA

RADIO

Ljubljana, Maribor in Slov. Primorje

DNEVNI SPORED ZA ČETRTEK 19. VIII.

5.30 Slovenske narodne — 5.40 Napoved časa in poročila — 5.45 Napoved časa in poročila — 5.50 Jutranja telovadba — 6.00 Slovenska lahka glasba — 6.30 Jutranji koncert — 7.00 Radijski koncert — 7.00 Radijski koledar, poročila in objave — 7.10 Ruska narodna glasba — 12.30 Napoved časa in poročila — 12.40 Zabavna glasba, mali ogledi in objave — 13.00 Pisan spored orkestralne in solistične glasbe — 14.00 Gospodarski pregled — 14.10 Poje Slovenski skladni kvintet — 14.30 Napoved časa, poročila in objave večernega sporeda — 14.45 Maurice Ravel — skladatelj, ki ga v tem tednu poslušate. Bolero — 18.30 Mali koncert popularnih skladb — 19.00 Radijski dnevniki — 19.10 Tri Webrova operne uverture — 19.30 Napoved časa in poročila — 19.40 Zabavna glasba, mali ogledi in objave — 20.00 Zdravstveno predavanje. Ing. Slajmar: Strupeno mleko — 20.15 Partizanske pesmi — 20.30 Pol ure ameriške simfonije glasbe — 21.00 Erskin Caldwell: Hrpu julija meseca — 21.30 Znanje arje pojo slavni pevec — 22.00 Prenos poročil Zvezne postaje Beograd — 22.30 Iz del Alberta Roussolla — 23.30 Zaključek oddaje.

DNEVNI SPORED ZA PETEK 20. VIII.

5.30 Polke in valčki — 5.40 Napoved časa in poročila — 5.50 Jutranja telovadba — 6.00 Od narodne pesmi do simfonije — 7.00 Radijski koledar, poročila in objave — 7.10 Plesna glasba — 12.30 Napoved časa in poročila — 12.40 Zabavna glasba, mali ogledi in objave — 13.00 Slovenske poje atletika — 13.10 Blaž Zec, pri klavirju Marjan Lipovšek — 13.30 Lahke opoldanske spore — 14.00 Koncert pianistke Tatjane Bučar — 14.30 Napoved časa, poročila in objave večernega sporeda — 14.45 Maurice Ravel — skladatelj, ki ga v tem tednu poslušate — Iz komornih del — 18.30 Pogovori s pionirji — 18.50 Drobne komorne skladbe — 19.00 Radijski dnevniki — 19.10 Igrajo Balalaiko — 19.15 havijski orkester — 19.30 Napoved časa in poročila — 19.40 Zabavna glasba, mali ogledi in objave — 20.00 Gospodarska oddaja. V borbi za plan — 20.10 Koncert godalnega kvarteta Slovenske filharmonije. Na sporedu dela Schuberta in Puccinija — 20.40 Samospeli iz opere — 21.00 Simfonični koncert — 21.30 Prenos poročil Zvezne postaje Beograd — 22.30 Igra Plesni orkester Radia Ljubljana p. v. Bojana Adamčiča (prenos iz Bleda) — 22.50 Igrajo komorni ansambli — 23.30 Zaključek oddaje.

DRUŠTVO ZA KULTURNO SODELOVANJE SLOVENIJE Z ZSSR

je izdalo umetniško reprodukcijo portreta

J. V. STALINA

po sliki sovjetskega slikarja A. GERASIMOVA, Stalinovega nagajenca in predsednika Akademije upodablajočih umetnosti ZSSR. — Reprodukcijska je izvršena v trobarvnem bakrotisku na prvovrstnem papirju v formatu 50 x 40 cm.

Izvod stane 25 din. Na sliko opozarjamo zlasti urade, pisarne, množične organizacije, pa tudi zasebnike. Dobi se v vseh knjigarnah ali pa direktno pri

Državni založbi Slovenije v Ljubljani, Mestni trg št. 26.

MALI OGLASI

TOVARISI ZDRAVNIKI! Dom igre in dela v Melju, Erjavčeva 3, Maribor, nujno potrebujemo paspart cepivo. Kdor ima kaj v zalogi, naj javi na dom. Plačilo v gotovini ali naturallah. 718

DIJAKI SREDNJEŠOLEC išče sobo v Ljubljani ali okolici, naslov v podružnici 881 pravice.

ROČNA URICA. ženska, se je našla dne 18. p. m. na jutranjem vlaku od Zidanega mosta do Maribora. Lastnik naj se zgleda na Notranjem odseku. Ljubljana-okolica. Sv. Petra c. št. 1. pri to. Vrdarjeva.

SALONARJE, siro, nove št. 37 in pravo kavo prodam. Dolenc, Resljeva c. 3. 2974

PROGLASAM za neveljavno koleško izkaznico št. koleša 1476994 na ime, Pušave Jože, Vogle, 28. p. Kranj 882

PROGLASAM za neveljavno osebno izkaznico št. kolešnice št. koleša 78842 na ime Bešter Neža, Spodnje Duple št. 1. Kranj 883

PROGLASAM za neveljavno osebno izkaznico št. 11747, industrijske točke na št. nakaznice 389492 I-R2, na ime Alajbegovič Kemal, Struževska c. 5, Kranj 884

RAZVELJAVLJAM sindikalno legitimacijo od podružnice Univerze na ime Ing. Plaper Marjan, Ljubljana Zidovska ul. 5. 2969

RAZVELJAVLJAM industrijsko nakaznico št. 832641 na ime Grad Franc, roj. 26. 10. 1909, Zg. Gamelnice št. 21. 2973

RAZVELJAVLJAM osebno izkaznico 558 na ime Turk Jože, Gorčeva vna 26. 717

PREKLICUJEM izkaznico OF na ime Giv Kristina, izdana od Mestnega odbora OF Kranj 2970

PREKLICUJEM veljavnost delavske izkaznice pod tek. št. 1472174 na ime: Josar Franc, Gorli Petrovci. 100

OPOZORILO. Ker so podjetja Walbel, Geyer, Figar nacionalizirana, opozarjamo vse upnike da predložijo svoje terjatve, vse dolžnika pa da poravnajo svoje dolžnosti do 30. t. m. sicer se bo po sodniško izterjalo. Obenem naprošamo vse stranke zgornj navedenih podjetij, da se obračajo z naročili na pisarno bivšega podjetja Walbel, Čopova ulica 10, telefon 22-56. 2971

TIMPANI

Narodna opera v Skoplju potrebuje par kompletnih timpanov. Ponudbe pošljite na naslov: Narodni teater — opera, Skopje.

Rezultat natečaja za izdelavo spomenika padlim borcem v narodnoosvobodilni vojni

Ocenjevalni odbor, ki je bil na podlagi natečaja od 29. novembra 1947. imenovan od vlade LR BiH za pregled in oceno dospelih del za izdelavo spomenika padlim borcem v narodnoosvobodilni vojni, se je sestel 6. julija 1948 in deloval v dneh 9., 12., 13. in 14. julija.

Ocenjevalni odbor je sklenil, da vzame v pretes vsa dospela dela (31 del).

Po podrobnem pregledu posameznih del in priloženih tehničnih opisov in načrtov je ocenjevalni odbor sprejel ta-le SKLEP:

1. Po soglasnem mišljenju prisotnih članov ocenjevalnega odbora nobeno do sedanjih del niti po koncepciji niti v tehničnih izdelavi ne odgovarja zahtevam, ki so po mnenju ocenjevalnega odbora neobhodni za izdelavo spomenika, ki je bil določen s tem natečajem.

2. Prav tako noben od avtorjev ni uspel prilagoditi objektu terenu, da bi ga vskladil v pokrajino, zlasti z ozirom na kraj, določen v natečaju.

3. Na podlagi tega ocenjevalni odbor ugotavlja, da se niti eno od predloženih del ne more vzeti kot baza za predelavo, zaradi tega ne more predložiti nobenega za nagrado ali za odkup.

Na podlagi tega sklepa ocenjevalnega odbora, upoštevajoč, da so pri nekaterih delih avtorji vložili mnogo truda in imeli gmotne izdatke, je predsedstvo vlade LR BiH sklenilo na predlog ocenjevalnega odbora, da se dodelijo denarne nagrade tem-le delom:

šifra »1148« — v znesku 30.000 din;

šifra »Novo Sarajevo« — v znesku 20.000 din;

šifra »999« — v znesku 10.000 din.

Vsa poslana dela bodo vrnjena na priložene naslove.

Iz predsedstva vlade LR BiH.

KINO

LJUBLJANA UNION: Sovjetski film »Mikluho Maklaj«, tehnik.

MOSKVA: Sovjetski film »Deček iz predmestja«, tehnik.

SLOGA: Sovjetski film »Marita«, tehnik. — Predstava ob 18.30 in 20.30.

LETNI TIVOLI: Sovjetski film »Prva roka«, tehnik. — Predstava ob 20.30.

KODELJEVO: Francoski film »Alibi«, tehnik. — Predstava ob 20.

MARIBOR ESPLANADE: Ameriški film »Veliki diktator«.

GRAJSKI: Češki film »Veseli študenti«, tehnik. — Predstava ob 18.30 in 20.30.

LETNI MARIBOR: Sovjetski film »Obveščevalci«, tehnik.

CELJE, METROPOL: Slovenski dokumentarni film »Novo znano« in »Balkanladi«, tehnik.

KRANJ MESTNI: Sovjetski film »Sineva«, tehnik.

PTUJ: Češki film »Goli in sanje«, tehnik.

Natečaj

Glavna direkcija Zvezne industrije stekla v Beogradu razpisuje natečaj za sprejem učencev v industrijsko steklarsko šolo v Rogški Slatini

Pravico do natečaja za vpis v steklarsko industrijsko šolo imajo učenci, ki so izdelali 4 razrede osnovne šole z odličnim in prav dobrim uspehom. Šola prične s poukom 10. septembra.

Šola traja tri leta, in po uspešnem zaključku šolanja bodo učenci dosegli kvalifikacijo mojstra-pripravnika in bodo razporejeni po podjetjih.

Za učence ima šola organiziran internat in jim je zagotovljen brezplačno stanovanje, hrana in obleka.

Za sprejem v šolo je treba lastnoročno pisane prošnje vložiti na industrijsko steklarsko šolo v Rogški Slatini najpozneje do 25. avgusta. Prošnji, ki mora biti kolkovana s kolkom za 10 din, je priložiti naslednje dokumente:

1. rojstni list;
2. zadnje šolsko izpisevalo;
3. uverjenje o vedenju, izdano od sekr. aktivna ljudske mladine tam, kjer se je dijak učil;
4. pismeno obvezo staršev ali varuhov, da bo učenec po končanem šolanju delal v tistem podjetju, kamor ga bo po potrebi dodelila Glavna direkcija;
5. pismeno obvezo staršev ali varuhov, da bodo v primeru, če bi učenec neopravičeno zapustil šolo, povrnili stroške;
6. kandidat-ne sme biti mlajši od 14 let in ne starejši od 17 let;
7. zdravniško spričevalo, da je telesno in duševno dovolj razvit in popolnoma zdrav.

Vsi sprejeti učenci bodo polagali sprejemni izpit iz matematike in materinskega jezika. Izpit se bo vršil 5. septembra v steklarski industrijski šoli Rogška Slatina.

Vsa ostala ustna in pisarna pojasnila daje Uprava industrijske steklarske šole v Rogški Slatini (tel. št. 19).

SOLSTVO

Pričetek šolskega leta 1948-49 na državni tehnični srednji šoli v Ljubljani

I. V šolskem letu 1948-49 bodo na Drž. tehniški srednji šoli v Ljubljani odprti naslednji oddelki: strojni, elektrotehniški, kemijski, lesnolindrijski, rudarski in metalurški. Pogoji za vpis: uspešno opravljena nižja srednja šola, uspešno opravljen sprejemni izpit, moralna in politična neoporečnost, izbrani stroki ustrezajoča telesna in duševna konstitucija.

II. V šolskem letu 1948-49 bodo na Drž. delovodski šoli v Ljubljani odprti naslednji oddelki: strojni, elektrotehniški, metalurški in mizarski oddelki. Pogoji za vpis: uspešno opravljen sprejemni izpit, moralna in politična neoporečnost, izbrani stroki ustrezajoča telesna in duševna konstitucija.

III. V šolskem letu 1948-49 bodo na Drž. nadzorniški rudarski šoli odprti naslednji oddelki: rudarski, metalurški. Pogoji za vpis: Kandidat mora biti najmanj dve leti učni kopač v jami.

IV. Popravni, predmetni in razredni izpiti za vse oddelke vseh razredov se bodo vršili v dneh 6. in 7. in 8. septembra 1948. Podroben razpored popravnih, predmetnih in razrednih izpitov bo objavljen na razglasni deski od 1. septembra 1948. dalje. Kandidati morajo vložiti prošnjo za priprave izpita najkasneje do 28. avgusta t. l. Prošnje morajo biti kolkovane z din 10 in 30.

V. Naknadni sprejemni izpiti za vpis v I. letnik Drž. tehniške šole v Ljubljani se bodo vršili v dneh 9. in 10. septembra t. l. Vsi kandidati, ki so že vložili prošnjo za polaganje naknadnega sprejemnega izpita, ali, ki bodo vložili še do 1. septembra 1948. se zberejo dne 9. septembra ob 7. uri zjutraj pred šolskim poslopjem, kjer prejmejo potrebna navodila za polaganje izpita. Prošnje morajo biti kolkovane z din 10 in film morajo biti priložena šolska spričevala, ki dokazujejo, da je prošilec absolvent nižje srednje šole (glej odstavek I.)

VI. Naknadno vpisovanje v I. letnik Drž. tehniške srednje šole v Ljubljani se bo vršilo v soboto dne 11. septembra 1948 ob 8. uri. Kandidati morajo ob vpisu predložiti dokazila, da so uspešno opravili sprejemni izpit na TSS ali, da so položili izpit za vstop v višji razred gimnazije (malo maturo), ali, da so opravili izpit za sprejem v kako drugo srodno strokovno višjo srednjo šolo.

Na višji gimnaziji Hrpele-Kozina se bodo vršili popravni izpiti za dijake I. razr. in prvotni izpit čez I. r. 26. avgusta; za dijake II. r. in prvotni izpit čez II. r. 27. avgusta; za dijake III. in IV. r. 28. avgusta. Dopolnilni izpiti za dijake, ki so obiskovali srednjo šolo v Trstu in razredni izpiti za dijake tujkanske šole bodo 28. avgusta. Sprejemni izpiti za vpis v višjo gimn. ali učiteljsko bodo začeli 30. avgusta za dijake, ki so uspešno dovršili III. ali IV. r. nižje gimnazije v Hrpeleju. Za vse vrste izpitov je treba vložiti kolkovano prošnjo z 10 din in priložiti zadnje šolsko spričevalo do 25. avgusta. Izpiti bodo prišli ob 8. uri v osnovni šoli Hrpele-Kozina. — Ravnateljstvo.

Objava

Dne 15. septembra 1948. bo v Vipolžu v Brdih na Primorskem odprta nova enoletna kmetijska šola

Sprejemajo se mladinci in mladinke v starosti od 16 do 25 let z ljudskošolsko izobrazbo. Lastnoročno pisane prošnje pošljite na naslov Vinarstva sadarska šola Vipolže, pošta Dobrova na Primorskem do 20. avgusta 1948.

Razpis

Nižja industrijska šola Tovarne verig v Lescah pri Bledu bo v času od 1. do 10. septembra vpisala v prvi letnik te šole večje število učencev. Mladenci ne starejši od 16 let in ne mlajši od 14 let, ki imajo veselje do

kovinarske in kovaške (orodne in umetne) stroke

naj se omenjene dni od 8. do 14. ure javijo v upravi te šole v spremstvu staršev ali skrbnika. S seboj naj prinesejo zadnje šolsko spričevalo in državljansko izkaznico, ali kak drug dokument, ki dokazuje domovinsko pripadnost. Šolska izobrazba eno ali dve leti gimnazije ali vsaj s prav dobrim uspehom dovršeno 5, 6 ali 7 letko. Učenci prejmejo stipendijo. Vse stroške šolanja, ki traja tri leta, krije uprava. Učenci izven Lesca bodo imeli stanovanje in hrano v internatu. Uprava šole.

Razpis

Geodetska uprava pri vladi LRS organizira septembra letos 4 mesečni risarski tečaj za potrebe geodetske službe.

Tovariši posebno pa tovarišice se bodo v kratkem risarskem tečaju usposobili za geodetske risarje in bodo takoj dobili nameščenje v geodetski stroki.

Kandidati morajo imeti veselje do risarskega poklica in vsaj 3 do 4 razrede dovršenih srednjih šol.

Prošnji je priložiti:

1. Rojstni list.
2. Zadnje šolsko spričevalo.
3. Potrdilo pristojnega javnega tožilca, da prosilec ni s sodbo odvzeta volivna pravica, da ni bil kaznovan in da ni v sodni preiskavi.
4. Potrdilo okrajnih ali krajevnih LO o ponašanju prosilca in njegove rodbine.

Prijave za vpis v tečaj pošljite do 30. VIII. 1948. personalnemu oddelku Geodetske uprave, Ljubljana, Slomškova ulica 12.

Geodetska uprava VLRS.

Državna razredna loterija FLRJ

</